

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
MƏDƏNİYYƏT NAZİRLİYİ
MƏDƏNİYYƏT ÜZRƏ ELMİ-METODİKİ
VƏ İXTİSASARTIRMA MƏRKƏZİ

PROQRAM

UŞAQ MUSİQİ VƏ İNCƏSƏNƏT
MƏKTƏBLƏRİNİN

FORTEPIANO

SİNFİ ÜÇÜN

**Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyi**

**Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və
İxtisasartırma Mərkəzi**

PROQRAM

**UŞAQ MUSIQI VƏ İNCƏSƏNƏT
MƏKTƏBLƏRİNİN FORTEPIANO SİNFİ ÜÇÜN**

(5 VƏ 7 İLLİK TƏHSİL ÜZRƏ)

Bakı – 2024

Tərtibçilər: **Neymət Mürsəlov**

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzinin Təhlil, təlim və tədris şöbəsinin müdiri, Əməkdar artist

Nərminə Quliyeva

Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının “Tədris işləri” üzrə prorektoru, pedaqogika üzrə fəlsəfə doktoru, Əməkdar müəllim

Rəyçilər: **Fərhad Bədəlbəyli**

Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının rektoru, SSRİ və Azərbaycan Respublikasının Xalq artisti, professor

Yeganə Axundova

Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Beynəlxalq Əlaqələr, Sosial Məsələlər və İctimaiyyətlə əlaqələr üzrə prorektoru, Xalq artisti, professor

Redaktor: **Lalə Xəlilli**

Mədəniyyət üzrə Elmi-Metodiki və İxtisasartırma Mərkəzinin aparıcı metodisti, Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının doktorantı.

İZAHAT VƏRƏQƏSİ

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin sistemində fəaliyyət göstərən Uşaq musiqi və incəsənət məktəbləri dünya və Azərbaycan klassik musiqi nümunələri əsasında uşaq, yeniyetmə və gənclərin tərbiyəsində, musiqi dünyagörüşü və bədii-estetik zövqlərinin formalaşmasında, yaradıcılıq potensiallarının inkişaf etdirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır.

Respublikada fəaliyyət göstərən uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində tədris olunan fənlər içərisində fortepiano ixtisası əhəmiyyətli yer tutur. Şagirdlərin yaş xüsusiyyətlərinə və müvafiq tədris planlarına uyğun olaraq fortepiano ixtisası üzrə məktəblərdə təhsil müddəti 5, 7 və 11 ildir.

Təqdim olunan proqram 5 və 7 illik təhsil sistemi üçün nəzərdə tutulub.

Uşaq musiqi və incəsənət məktəbləri üçün tərtib olunan proqram 7 illik təhsil sistemi üzrə oxuyan şagirdlər üçün məqbul sayılır. Müəllim bu proqramı 7 illik təhsil sistemi üçün nəzərdə tutulmuş materiallar əsasında 5 illik təhsil sistemində uyğunlaşdıraraq iş planına daxil etməlidir.

Bu zaman proqram və repertuarın aşağıda göstərilən sistemə uyğun olaraq tərtib olunması məsləhət görülür:

7 illik təhsil sistemi	=	5 illik təhsil sistemi
I – II sinif	=	I sinif
III – IV sinif	=	II sinif
V sinif	=	III sinif
VI sinif	=	IV sinif
VII sinif	=	V sinif

İxtisas dərsləri həftədə 2 dəfə fərdi qaydada keçirilir. Dərs müddəti 45 dəqiqədir. Dərs zamanı müəllim (təhsilverən) şifahi, praktik (alətdə ifa edərək izah etmək), analitik (müqayisələr və ümumiləşdirmələrlə izah etmək), emosional (biliklərin, obrazların, bədii təəssüratların seçimi ilə izah etmək) tədris metodlarından istifadə edərək dərs prosesini qurmalıdır. Fərdi tədris metodu hər bir şagirdə (təhsilalana) daha dəqiq və psixoloji cəhətdən düzgün yanaşma tapmağa və ən uyğun tədris metodunu seçməyə imkan verir.

İxtisas müəlliminin qarşısında duran vəzifələr şagirdlərin (təhsilalanların) bilik səviyyəsini artırmaq və gənc musiqiçi kimi yetişməsinə çalışmaq, onların dərslərdə müntəzəm iştirakının və dərslərə hazırlıqlı gəlməsinin təmin olunması məqsədilə valideynlə müntəzəm əlaqə saxlamaq, daima öz üzərində işləyərək şagirdə şəxsi nümunəsində örnək olmaq, sinif konsertləri təşkil etmək və s. ibarətdir.

Fortepiano ixtisası üzrə müəllim tədris zamanı sadədən mürəkkəbə doğru prinsipinə əməl etməlidir. Müəllim daha istedadlı və bacarıqlı şagirdlərə nisbətən çətin əsərlər verərək tez-tez ictimaiyyət qarşısında konsert proqramları ilə çıxış etmək imkanı yaratmağa çalışmalıdır. O, tədris müddətində şagirdə fortepianoda uşaq musiqi və incəsənət məktəblərinin proqramında olan əsərləri sərbəst və savadlı şəkildə ifa etməyi öyrətməlidir. Eyni zamanda, müəllim şagirdə notu üzündən oxumağı, transpozisiya etməyi, sadə müşayiəti və müxtəlif ansamblarda ifa etməyi aşılmalıdır.

Musiqi ilə peşəkar şəkildə məşğul olmağa meyilli olmayan, proqramı zəif mənimsəyən şagirdlərə müəllim xüsusi diqqət yetirməlidir. Belə ki, o, repertuarı düşünülmüş şəkildə tərtib edərək həmin şagirdlərin musiqi savadının inkişafını təmin

etməlidir. İstedadın dərəcəsindən asılı olmayaraq şagirdə musiqi əsərinin xarakterini, formasını və üslubunu dərk etməyi öyrətmək müəllim peşəsinin əsas vəzifələrindəndir.

Fərdi fortepiano dərslərinin yaradıcılıq ruhu ilə aşılması üçün sınıfdə rahat və mehriban bir mühit yaratmaq vacib amillərdəndir.

Şagirdin bədii musiqi zövqünü, qavrama qabiliyyətini inkişaf etdirmək üçün təhsilin başlanğıc dövründə dərslərin ənənəvi fərdi formada keçirilməsi ilə yanaşı, iki və üç şagirdin iştirakı ilə təşkil olunmuş qrup formasında da tədrisi mümkündür. Onu da qeyd etmək ki, dərslər bu şəkildə tam və ya bir hissə olmaqla keçirilə bilər. Bu üslubda qurulan metodik iş nəticəsində şagirdin transpozisiya və üzdən oxu vərdişləri, eləcə də müşayiət, ansambl ifaçılığı bacarığı inkişaf etdirilərək musiqi dünyaya görüşünün zənginləşməsinə təkan verir.

FORTEPIANO SİNFİNİN TƏLİM – TƏRBIYƏ İŞİ AŞAĞIDAKI MƏQSƏDLƏRİ ƏHATƏ EDİR

- Şagirdin ümumi savadının inkişafı və musiqi dünyagörüşünü genişləndirilmək (klassik musiqiyə və musiqi yaradıcılığına marağı formalaşdırmaq);
- Forteplano texnikasının əsas növlərinə yiyələnmək;
- Şagirdin potensialını və qabiliyyətini nəzərə alaraq ifaçılıq vərdişləri kompleksinin formalaşdırmaq, ştrixlərin əsas növlərini mənimsətmək: **non legato, legato, stakkato**;
- Musiqi qabiliyyətini inkişafı etdirmək: **ritm, eşitmə, yaddaş, musiqi emosionallığı**;

- Proqram tələbləri çərçivəsində fortepiano alətinə yiyələnmək üçün zəruri olan musiqi savadının əsaslarını mənimsətmək;
- Musiqi materialı ilə müstəqil işləməyin, sadə mətnləri əyani şəkildə oxumaq bacarıqlarının öyrədilməsi;
- Musiqi ifadə vasitələrinə yiyələndirmək: **səs, ştrixlər, musiqi cümlələrinin ifadəliliyi, dinamika, pedal;**
- Çalışqanlıq, təşkilatçılıq, məsuliyyət və səhnə mədəniyyətinin tərbiyə edilməsi.

Təlim prosesində şagirdin fərdi xüsusiyyətlərini, onun musiqi qabiliyyətinin dərəcəsini və bu mərhələdə hazırlıq səviyyəsini nəzərə almaq vacibdir. Tədris prosesinin düzgün təşkilinə, təlim-tərbiyə işinin səmərəliliyinin artırılmasına və şagirdin musiqi ifaçılıq qabiliyyətinin inkişafına töhfə verən ən mühüm amil tədris işinin planlaşdırılması və repertuarın seçimidir. Müəllim şagirdin musiqi yaradıcılığına marağını artırmaq üçün müxtəlif dövrlərə, formalara, janrlara, cərəyanlara aid əsərlərdən istifadə etməlidir. İşin əsas prinsipi öyrənilən əsərlərin mürəkkəbliyinin şagirdin imkanlarından artıq olmamasındadır.

Polifonik əsərlər üzərində iş şagirdlərə polifonik ustalığın sirlərinə yiyələnərək eyni vaxtda bir neçə müstəqil səs xəttini eşitmək və izləmək imkanı verir.

İri formalı əsərlər üzərində iş geniş miqyaslı düşünmək, təzadlı obrazları birləşdirmək, müxtəlif fakturalarda texniki və bədii cəhətdən səlis olmaq, həmçinin musiqi əsərinin forması haqqında təsəvvür əldə etmək bacarığını öyrədir.

Etüd üzərində işləyərkən şagirdi klaviaturada rahatlıq yaradan barmaqların rəşional və dəqiq istifadəsinə alışdırmaq lazımdır. Bunun üçün qammaların (arpecio və akkordların) sistemli şəkildə öyrənilməsi vacibdir.

Müxtəlif xarakterli **pyeslərin** üzərində işləyərkən müəllim şagirdin təxəyyülünü oyatmalı, canlı obrazlar yaratmalı, musiqi qavrayışının emosional tərəflərini inkişaf etdirməlidir.

Qammaları öyrənərkən yaxşı nəticələr əldə etmək üçün onların tədrisi zamanı applikatoraya diqqət yetirmək tövsiyə olunur.

Mətni üzdən oxu bacarığı da fortepiano fənninin tədrisində mühüm rol oynayır. Bu bacarığı mənimsəmək şagirdə tanış olmayan mətnin ifası zamanı daha sərbəst olma imkanını verməklə yanaşı, səlis ifa etmə və yeni materialı tez, asan yolla öyrənməyə kömək edir.

Sınıf işi – materialın şifahi izahı ilə tədqiq olunan musiqi əsərinin fraqmentlərinin alətdə nümayiş etdirilməsini özündə ehtiva edir. Müəllim daima səs keyfiyyəti, ritm hissənin inkişafı, ifadə vasitələri üzərində işləməlidir. Bundan əlavə müəllim və şagirdin birgə işinə aşağıdakılar daxildir:

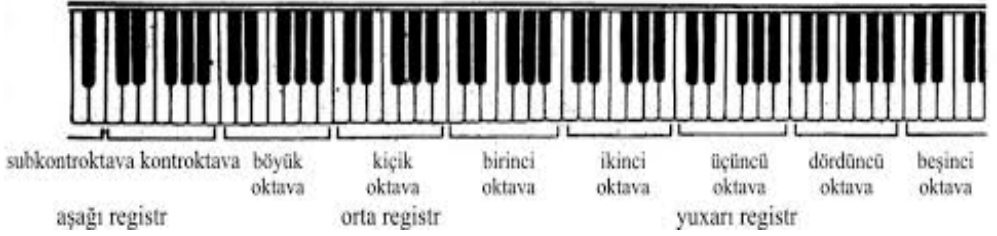
- 1) Texniki inkişaf problemlərinin həlli – əllərin, barmaqların koordinasiyasının inkişafı, applikatora;
- 2) Pedal texnikasının mənimsədilməsi;
- 3) Səslənmə üzərində işin aparılması;
- 4) Bədii və ifaçılıq bacarıqlarının öyrədilməsi – ifadəli çalğı üzərində iş, dinamika, nüanslar;
- 5) Nəzəri biliklərin formalaşdırılması: tonallıq, harmoniya ilə tanışlıq;
- 6) Musiqi əsəri üzərində optimal, məhsuldar, müstəqil işin prinsiplərinin şagirdə izah edilməsi.

Müəllimlərin peşəkar şəkildə inkişafı üçün daha təcrübəli müəllimlərin iştirakı ilə açıq dərslərin və fərdi təcrübə mübadiləsinin keçirilməsi vacibdir.

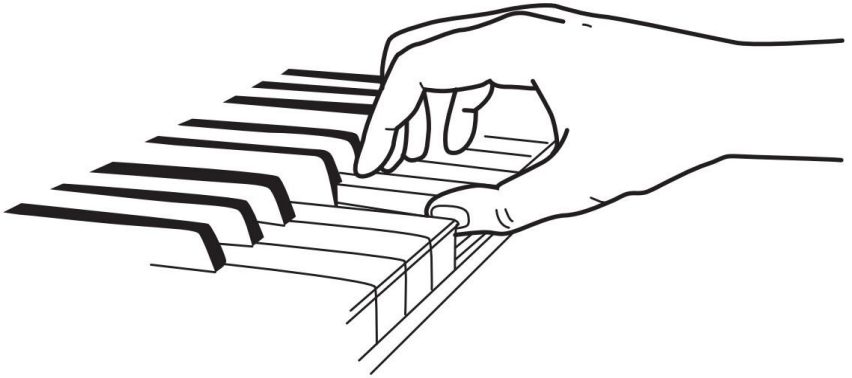
Proqramda təklif olunan təxmini repertuar müəllimin istəyindən, eləcə də şagirdin qabiliyyətindən asılı olaraq dəyişdirilə və ya əlavə oluna bilər.

Musiqi əsərini ifa edərkən intonasiya, ibarə, obraz, forma, dinamikadan düzgün istifadə etmək məqsədəuyğundur. Bu qabiliyyətin aşılması üçün mütəmadi olaraq çalışmaq lazımdır. İxtisas müəllimi şagirdin (təhsilalanın) istedad dərəcəsinə diqqət yetirərək musiqi-bədii və texniki inkişafını daima nəzarətdə saxlamalı, müasir Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini repertuara əlavə etməlidir.

FORTEPIANO KLAVİATURASI

FORTEPIANO KLAVİATURASINDA ƏLİN QURULUŞU

Notların hərfi işarələrinin cədvəli

	Not	Diyez	Bemol
Do	C	Cis	Ces
Re	D	Dis	Des
Mi	E	Eis	Es
Fa	F	Fis	Fes
Sol	G	Gis	Ges
Lya	A	Ais	As
Si	H	His	B

Tonallıqların hərfi işarələrinin cədvəli

Major	Dur
Minor	Moll

PROQRAMIN YERİNƏ YETİRİLMƏSİNƏ NƏZARƏT

Şagirdin müvəffəqiyyəti akademik konsertlərin, dinləyişlərin, imtahanların, eləcə də müsabiqələrin və başqa müxtəlif çıxışların nəticələri ilə müəyyənləşdirilir.

Buraxılış və ixtisaslaşdırılmış siniflərdə imtahanlar qüvvədə olan tədris planına uyğun keçirilir.

Buraxılış imtahanı üçün 4 əsərdən az olmayaraq müxtəlif forma və janrlara aid əsərlər hazırlamaq labüddür. İxtisaslaşmış siniflərdə musiqi kolleclərinə və ali təhsil müəssisələrinə daxil olmaq üçün qəbul şərtlərinin tələblərinə müvafiq xüsusi fənlərdən imtahan proqramları tərtib edilir. Buraxılış siniflərində xüsusi qabiliyyətilə seçilən şagirdlərin tədris ili müddətində akademik konsertlərdə imtahan proqramlarına daxil olmayan əlavə bir və ya iki əsərlə çıxış etmələri məsləhət görülür.

Tədris ili ərzində şagirdlər ildə 2 dəfə (I və II yarımildə) akademik dinləyişdə çıxış edirlər. Müəllim şagirdin akademik dinləyişdə ifa etməsi üçün müxtəlif janr və formalı (eyni zamanda ansambl şəklində olmaqla) 7 – 11 əsər hazırlamalıdır. Akademik dinləyişlərdə hər bir çıxış qiymətləndirilir. Tədris ilinin birinci və ikinci yarımillik qiymətləri əsasında şagirdlərə illik və yekun qiymətlər çıxarılır.

İstedadlı və qabiliyyətli şagirdlər tədris ili ərzində akademik dinləyişlərdə müxtəlif formalarda, janrlarda solo və ya ansambl əsərləri ilə çıxış etməlidir.

Dinləyişdə, açıq konsertlərdə, müsabiqələrdə və s. iştirak etmək akademik dinləyişdə çıxış etməyə bərabər qiymətləndirilir.

Müəllim şagirdin texniki hazırlığını və verilən tapşırığı yerinə yetirməsini yoxlamalı, üzdən oxu, ifa etdiyi əsəri savadlı təhlil etmə, qavrama yolu ilə melodiyanı oxuyaraq səsləndirmə, əsəri sərbəst hazırlama, şagirdin səviyyəsinə müvafiq transpozisiya etmə bacarığını mənimsətməlidir.

İLLİK TƏLƏBAT

Tədris illəri ərzində müəllimin rəhbər tutduğu əsas məsələ şagirdin fortepiano sinfində və fortepiano ansambl dərslərində bəstəkarların yaradıcılıqları, musiqi janrları, formaları, musiqi terminləri ilə tanış etmək, keçilən musiqi əsərlərinin təhlil bacarığını inkişaf etdirməkdir.

Hər sinif üzrə qeyd olunan illik tələblərə əlavə olaraq müəllim şagirdi Üzeyir Hacıbəylinin “Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları” elmi əsəri ilə tanış etməli, Azərbaycan ladları haqqında və onların quruluşu barədə ümumi məlumat verməlidir. Tədris illəri ərzində keçirilən texniki dinləyişlər zamanı şagirdin “Azərbaycan ladları ilə tanışlıq” üzrə bilikləri şifahi formada yoxlanılmalıdır.

BİRİNCİ SINIF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdə 20 – 30 müxtəlif janr və üslublu musiqi əsəri: xalq mahnıları, xalq rəqsləri, mahnı və rəqs xarakterli pyeslər, polifonik elementli sadə pyeslər, etüdlər öyrətməlidir. Müəllimdən şagirdə not savadını inkişaf etdirmək üçün solfecio və nəzəri bilikləri aşılamaq,

müxtəlif səslərdən mahnıların melodialarını oxuyaraq mənimsətmək, eyni zamanda şagirdi ansambl ifaçılığına alışdırmaq (müəllimlə dörd əl üçün işlənmiş pyesləri ifa etmək), onu bədii yaradıcılığa cəlb edərək fərdi qabiliyyətini üzə çıxartmaq tələb edilir. Daha bacarıqlı şagirdlərin proqramına isə yüngül sonatina, variasiyalar da daxil edilə bilər.

Barmaqların ardıcıl üsullarla – non legato, daha sonra legato, müxtəlif səsləri və oktavaları dəyişərək bir pozisiyada əllərin məşğələlərinin keçirilməsi mühüm məsələlərdən biridir.

Şagirdə qammalar haqqında ümumi məlumat verilməlidir. Belə ki, asan qammalarla tanış olmalı, onları iki oktava həcmində ayrı-ayrı əllərlə düz istiqamətdə, asta tempdə, həmçinin tonika üç səslisini (hər əl ayrılıqda üç səs, müxtəlif oktavalarda) ifa etməlidir. Şagirdin imkanlarından asılı olaraq tədris ilinin II yarımilində dərslər zamanı Do major (C Dur) qamması üzrə texniki məşğələlərin keçirilməsi məsləhət görülür. Eyni zamanda “Musiqi terminləri” bölməsinin illik tələbatına uyğun olaraq həmin terminlərin müəllim tərəfindən şagirdə izah edilməsi və öyrədilməsi məqsədəuyğun hesab olunur.

Birinci sinifdə qammalar üzrə texniki dinləyiş keçirilmir.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil – sərbəst proqram, yəni şagird 5 və ya 6 əsərin ifası ilə çıxış etməlidir;

II yarımil – 4 – 6 əsərin ifası ilə çıxış etməlidir:

1 və ya 2 etüd, 1 polifonik əsər və ya yüngül sonatina, 2 pyes (pyeslərdən biri ansambl üçün ola bilər).

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Aqlintseva E.	Rus mahnısı ("Balaca pianistin ilk addımları" / Tərtib edən Baranova Q., Çetveruxina A.).
Bax İ.S.	Anna Maqdalena Baxın not dəftəri: Menuet № 1, 12; Polonez № 2, Ariya g moll, Ariya d moll.
Bax F.E.	Menuet f moll.
Bartok B.	Mikrokosmos: № 22 İmitasiya və kontrapunkt; № 23 İmitasiya və dönmələr; № 25 İmitasiya və dönmələr; № 28 Oktavalı kanon; № 30 Kvintalı kanon; № 31 Kanon üslubunda rəqs; № 35 Xoral; № 36 Sərbəst kanon
Berkoviç İ.	25 yüngül pyes: Kanon
Haydn Y.	Menuet G Dur.
Hendel G.	Ariyalar: d moll, Es Dur; Menuetlər
Holdenveyzer A.	Balaca kanon; Kanon.
Kirnberger F.	Şalunya

Korelli D.	Sarabanda d moll, e moll.
Kruger İ.	Menuet a moll; Burre
Kuperen F.	Tamburin
Qedike A.	Əsər 36: 60 yüngül fortepiano pyesləri: I dəftər – Fuqetta
Qummel İ.	Pyeslər F Dur, C Dur, d moll.
Qlinka M.	Polifonik pyes D Dur
Lyubarski N.	Babanın nağılı
Maykapar S.	Kanon g moll
Motsart L.	Volfqanq Motsartın 12 pyes not dəftərindən: № 1 Menuet e moll; № 2 Burre e moll; № 3 Sarabanda D Dur
Pavlyuçenko İ.	Fuqetta a moll
Persell Q.	Menuet G Dur
Sen-Lyuk Y.	Burre G Dur
Siqmeyster E.	Missisipiye doğru (kanon)
Sorokin K.	Dayənin mahnısı
Şaverzaşvili T.	Mübahisə
Tyürk D.Q.	Ariozo

- Forteplano pyesləri, etüdləri və ansambl məcmuəsi. I hissə. /Tərtib edən: S. Lyaxovitskaya, L. Barenboym–L.:1982

- Forteplanoda çalmaq. UMM 1-2 siniflər. I hissə./Tərtib edən: N. Nikolayev, V. Natanson, V. Malinnikova – M., 1984

- Fortepiano üçün pedaqoji repertuar xrestomatiyası. I sinif./Tərtib edən: N. Lyubomudrova, K. Sorokin – M., 1981

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Andre A.	Sonatina G Dur; Sonatina F Dur
Bethoven L.	Sonatina g moll; Sonatina G Dur
Berkoviç İ.	İki variasiya; Sonatina
Beyl A.	Sonatina A Dur
Çimaroza D.	Sonata d moll, g moll
Diabelli A.	Sonatina F Dur
Qedike A.	Əsər 36. Sonatina C Dur
Hook J.	Sonatina D Dur
Haslinger T.	Sonatina C Dur
Latour J.T.	Sonatina C Dur
Litkova İ.	“Savka i Qrişka sdelali dudu” – Belarus xalq mahnısı əsasında variasiyalar.
Motsart V.A.	Alleqro B Dur Asan variasiyalar C Dur
Reyneke K.	Əsər 136. “Altı Sonatina” № 2, I hissə: Alleqro moderato; Əsər 12. Sonatina G dur: Andantino; Sonatina B Dur
Ruthardt A.	Əsər 57: Sonatina № 1 C Dur.
Salyutrinskaya T.	Sonatina

Şteybelt D.
Vilton K.

Sonatina C Dur, I hissə
Sonatina C Dur

- Fortepiano pyesləri, etüdləri və ansambllar məcmuəsi, I hissə /Tərtib edən S. Lyaxovitskaya, L.Barenboym. – L.:1984

- Fortepiano üçün pedaqoji repertuar xrestomatiyası. UMM I sinif /Tərtib edən: N. Lyubomudrova, K. Sorokin. – M.:1981

- Gənc pianoçu: Mahnılar, pyeslər, etüdlər və ansambllar. Burax.I /Tərtib edən: L. Royzman, V. Natanson. – M.:1963

- Fortepianoda çalmaq məktəbi / A. Nikolayevin redaktəsi.

ETÜDLƏR

Artobolevskaya A.
Berens Q.

Fortepiano əlifbası.
Əsər 70. Oktavasız 50 kiçik
fortepiano pyesləri: № 8, 12, 15,
16, 24-29, 34, 37, 41.

Berkoviç İ.
Çerni K.

Kiçik etüdlər: № 10-19, 23.
Etüdlər, I hissə (Tərtib edən:
H.Germer);
Etüdlər: Əsər 139. (seçmə yolu
ilə).

Qedike A.

Əsər 32. Başlayanlar üçün 40
melodik etüdlər: № 2, 3, 24;
Əsər 36. 60 yüngül fortepiano

- Qnesina E. pyesləri: № 13, 14, 22;
 Əsər 46. Fortepiano üçün 50
 yüngül pyes: № 11, 18, 20.
 Əlifba № seçmə yolu ilə.
 Başlayanlar üçün kiçik etüdlər:
 № 1-3, 7-9-13, 15, 19.
 Müxtəlif üsullarla fortepiano
 texnikası üçün hazırlıq
 məşğələlər: seçmə yolu ilə.
 (Dərs vəsaitinin elektron
 versiyası:
<https://aperock.ucoz.ru/load/10-1-0-3874>).
- Hacıyev C. Etüd.
 İbrahimova S. Etüdlər və çalışma – ansambllar.
 Jilinski A. Fortepiano üçün pyeslər: Etüdlər
 № 9-12, 15-17, 22-24.
- Leşqorn A. Etüdlər: Əsər 65. № 3, 4, 6, 8, 10.
 Lemuan A. 50 xarakterik və progressiv etüd:
 Əsər 37. № 6, 10, 12, 17.
- Nəzirova E. Etüd a moll.
 Nikolayev A. Etüd C Dur.
 Səfərəliyeva K. “Şahnaz” ladında etüd,
 “Şur” ladında etüd,
 “Rast” muğamında etüd,
 “Şüştər” ladında etüd.
- Şitte L. Əsər 108. 25 kiçik etüd: № 1-9,
 13, 14, 17, 18, 20;
 Əsər 160. 25 yüngül etüdlər:
 № 1-19, 21, 22

PYESLƏR

- Adıgözəlov V. Uşaqlar üçün pyeslər, I dəftər № 1, 2, 3, 4.
- Aqafonnikov V. Uşaq albomu: Qaranlıqlaşır, Çalğı.
- Aleksandrov An. Fortepiano üçün altı kiçik pyes: Yağış çiləyir, Mən balaca olanda.
- Bartok B. Uşaqlara, I dəftər: № 1, 3, 7, 11, 14, 15; Mikrokosmos, I dəftər: № 1, 3, 8, 10, 13.
- Berkoviç İ. 25 yüngül pyes: Ukrayna melodiyası, Meşədə payız, Vals, Nağıl.
- Çaykovski P.İ. Uşaq albomu: Kuklanın xəstəliyi, Yeni kukla.
- Əmirov F. Uşaq lövhələri: Nağıl, Gəzinti, Oyun.
- Ələsgərov S. Narahatçılıq (L.Yeqorova, R.Siroviç məcmuəsindən)
- Frid Q. Fortepiano üçün uşaq pyesləri:

	Gecə meşədə, Ayı, Quşcuğaz; Qüssə.
Hacıbəyli Ü.	Uşaq albomu: Yetim quzu (Azərbaycan xalq mahnısı); Əmək mahnısı (Azərbaycan xalq mahnısı); Melodiya.
Haydn İ.	Kontrdans, Skertso
Xrennikov T.	Pyeslər albomu: Partizanlar oxuyur, Payızda, Beşik nəğməsi
İbrahimova S.	Gənc pianoçuya (pyeslər və ansambllar): Uşaq lövhələri.
Kabalevski D.	Əsər 27. Uşaqlar üçün seçilmiş pyeslər: Gecə çay qırağında, Valssayağı; Əsər 39: № 2 Mahnı, № 3 Marşabənzər, № 4 Beşik nəğməsi.
Qarayev Q.	2 Uşaq pyesi: Fil və Moska.
Qedike A.	Əsər 36. "60 yüngül fortepiano pyesi", I dəftər: Dovşancığaz, Beşik nəğməsi, Sarabanda,

	Rəqs; Əsər 46. Riqodon.
Qreçaninov A.	Əsər 98. Uşaq albomu: Kiçik nağıl, Darıxdırıcı nağıl, Ayrılıq.
Ledenev R.	Balaca, I dəftər № 2. Nağıl № 5. Ətrafda sakitlikdir.
Lvov-Kompaneets D.	Uşaq albomu, Fikrindən dönmə, Beşik nəğməsi, Bulba.
Lyubarski İ.	Ukrayna xalq mahnıları mövzusunda yüngül pyeslər məcmuəsi "Həm səs salır, həm uğuldayır". Quşcığaz, Çoban, Babanın nağılı, Toyuqcığaz.
Maykapar S.	Əsər 28. Biryulkalar: Balaca çoban, Bağçada, Nağıl. Əsər 33. Miniaturələr: Fikrindən dönmə.
Mirzəzadə X.	Uşaq pyesləri: Kiçik marş, Gəzinti, Çalğı
Mirzəyev M.	Fortepiano musiqisi (başlayanlar üçün 5 pyes): Şən çoban
Motsart L.	Pyes a moll,

Myaskovski N.	Alleqro B Dur və seçmə yolu ilə digərləri Fortepiano üçün 10 yüngül pyes: Şən əhval-ruhiyyə, Valssayağı, Qayğısız mahnı.
Nəsirbəyov M.	Uşaq pyesləri: Mahnı, Oyun, Kuklaların rəqsi, Kiçik pyes.
Nəzirova E. Nikolayev A.	8 uşaq pyesi № 1 Kökə, Sakit mahnı
Sarauer A. Slonov Y.	Səhər Uşaqlar üçün pyeslər, Zarafatçı mahnı, Nağıl, Qu Quşu, Beşik nəğməsi.
Sorokin K.	Uşaq güşəsi, I-ci dəftər: Çoban tütəkdə çalır, Gizlənqaç, Kəndir
Sviridov Q.	Uşaqlar üçün pyeslər albomu: Beşik nəğməsi
Şteybelt D. Şəfəq R. Şostakoviç D.	Adajio 6 pyes Uşaq dəftəri, Marş
Şuman R.	Gənclik albomu, Əsər 68: Kənd mahnısı,

Şurovski Y.	Cəsür atlı. Şənlik (Fortepiano üçün işlənmiş dünya xalqların yüz mahnısı): “İvuşka”, “Bülbül civildəmə”, “Oy za qayem, qayem”
Vaqner Q.	Uşaq albomu: Kiçik pyes, Addım
Azərbaycan xalq rəqsi	“Cığcığa” (F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, N.Mustafayev. Azərbaycan xalq rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri. – Bakı: “Mütərcim”, 2011, s.39)

- F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, S.Ağayeva. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait: Dərslik. – Bakı: Çıraq, 2006
- Fortepiano çalğısı /Tərtib edən: A.Nikolayev, V.Nikolayev, V.Malinnikov. – M.: 1984 (Pyeslər seçmə yolu ilə)
- Fortepiano üçün pedaqoji repertuarın xrestomatiyası. UMM I sinif /Tərtib edən N.Lyubomudrova, K.Sorokin. – M.:1981.

İKİNCİ SİNİF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdlə 7 – 11 müxtəlif xarakterli musiqi əsərləri hazırlamalıdır: 2 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 2 – 4 pyes (1 – 2 ansambl daxil olmaqla), 2 – 4 etüd.

Müəllim şagirdlə birgə sadə müşayiətli mahnı xarakterli melodiyaları basda dayaq səsin harmoniyasını saxlamaqla üzündən oxumalıdır. Müxtəlif janrlı sadə ansambl pyeslərini dörd əllə (müəllimlə birlikdə), həmçinin sadə müşayiətli mahnı melodiyalarını (məsələn: Ü.Hacıbəyli “Yağış” mahnısı) ifa etməli, onları do majordan yaxın tonallığa transpozisiya etməyi öyrətməlidir.

Eyni zamanda müəllim müxtəlif quruluşlu məşğələlərdən istifadə edərək (həmçinin mordent, cruppetto ilə) şagirdin texniki inkişafı üzərində iş aparmalı, eləcə də intervallar çalmaqla yolu ilə onun biləyinin sərbəst hərəkətini inkişaf etdirməlidir.

Tədris ilinin II yarımilində texniki dinləyiş keçirilməlidir. Texniki dinləyişdə tələblərə uyğun olaraq şagird bir major, onun paralel minor qamması və bir etüd ifa etməlidir. Eyni zamanda “Musiqi terminləri” üzrə şagirdin bilik səviyyəsi də yoxlanılmalıdır.

Qammalar üzrə tələblər:

Do major (C Dur) və lya minor (a moll) qammalar iki əllə 2 və ya 4 oktava həcmində düz və əks istiqamətdə (**lya minor qamması** isə yalnız düz hərəkətlə), tonika üçsəslisi dönmələri ilə, akkordlarla (üç səsle) və xromatik qamma ifa edilməlidir.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil – 1 etüd, 1 polifonik əsər, 1 və ya 2 pyes (şagird iki pyes ifa etdikdə onlardan biri ansambl üçün ola bilər);

II yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə II yarımillik imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 sonatina və ya yüngül variasiyalar, 1 və ya 2 pyes (şagird iki pyes ifa etdikdə onlardan biri ansambl üçün ola bilər).

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Bax İ.S.	Anna Maqdalena Baxın not dəftəri: Menuet G Dur, Menuet d moll, Volinka D Dur, Polonez № 2 g moll Polonez № 19, Menuet № 3 c moll
Bartok B.	Andante
Berkoviç İ.	Rus mahnısı Dovşan oyunu
Blandjini F.	Menuet
Əhmədov M.	Azərbaycan xalq mahnıları əsasında 2 səsli polifonik pyeslər
Fortepiano çalğısı	1 – 2 siniflər /Tərtib edən:

	A.Nikolayev, V.Natanson, C.Malinnikov. – M.: 1984.
Hendel G.	Fortepiano üçün seçilmiş pyeslər: Ariya № 1, Menuet № 2, Menuet № 7; 2 Sarabanda: F Dur, d moll
Qedike A.	Sarabanda e moll, Polonez C Dur
Qlinka M.	İkisəsli fuqa F Dur
Qummel İ.	Dörd yüngül pyes: №№ 1, 2, 3, 4
Kriger İ.	Burre a moll
Lyapunov S.	Pyes fis moll
Matteson İ.	Menuet
Motsart L.	Volfqanq Motsartın not dəftərindən 12 pyes: № 5 Burlesk № 6 Ariya № 7 Menuet № 9 Ovçu aləti.
Motsart V.A.	Menuet d moll, Burre d moll, Burre C Dur, Burre e moll.
Persell Q.	Klavir pyesləri: Sarabanda D Dur, Prelüd G Dur (Süita № 1); Ariya d moll.
Rakov N.	Çay ətrafında oxuyurlar
Ramo J.	Riqodon

Razorenov S.	Fuqetta
Sen-Lyuk Y.	Burre
Sviridov Q.	Beşik nəğməsi

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Andre A. - Pleyel İ.	Sonatina C Dur. I hissə (Menuet - Trio)
Andre A.	Sonatina G Dur
Berkoviç İ.	Sonatina G Dur. I, II hissələr Konsert C Dur
Bethoven L.V.	Sonatina G Dur I, II hissələr
Blaqoy D.	Kiçik variasiyalar g moll
Çimarozza D.	Sonatina d moll
Diabelli A.	Sonatina F Dur
Qedike A.	Əsər 36. Sonatina C Dur; Əsər 46. Mövzu variasiyalarla.
Haslinger T.	Sonatina C Dur. I, II hissələr (red: A.Nikolayev)
Huk C.	Sonatina D Dur
Kabalevski D.	Əsər 51. Variasiyalar F Dur
Kulau F.	Variasiyalar G Dur, op.42
Klementi M.	Əsər 36. Sonatina № 1 C Dur, I hissə; Sonatina № 1 F Dur
Lyubarski N.	Rus xalq mövzusunda variasiyalar g moll
Motsart V.A.	"Sehrli fleyta" operası mövzusunda Variasiyalar g moll
Nekrasov Y.	Kiçik sonata e moll I, II hissələr
Rakov N.	Sonatina D Dur

Reyneke K.	Əsər 136. Sonatina № 1 C Dur, Sonatina G Dur “Andantino” (red: B.Miliç); Sonatina B Dur “Skertsino” II hissə
Salyutrinskaya T.	Sonatina D Dur
Şəfəq R.	Sonatina № 1
Tyurk D.	Sonatina C Dur. I, II, III hissələr
Şpindler F.	Əsər 157. Sonatina № 4 C Dur I hissə

• F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, S.Ağayeva. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait. Dərslik. – Bakı: Çıraq, 2006

ETÜDLƏR

Berens Q.	Əsər 70. I dəftər “Oktavasız 50 kiçik fortepiano pyesləri”: № 31,33,43,44,47,48,50
Berkoviç İ.	“Gənc pianoçu” albomu: Bölmə № 4, Etüdlər № 11 – 21 “Kiçik etüdlər”: I dəftər, Etüdlər № 15 – 32, 37.
Çerni K. (H. Germer redaksiyası altında)	I hissə Etüdlər № 21 – 35, 40.
İbrahimova S.	Etüdlər və çalışma ansambllar
Jilinski A.	Fortepiano üçün pyeslər: Etüd № 28, 29
Qedike A.	Əsər 6. “Başlayanlar üçün 20

- kiçik pyes": № 5;
- Əsər 32. "Başlayanlar üçün 40 melodik etüd": № 7, 11, 12, 15, 18, 19, 24.
- Əsər 36. "60 yüngül fortepiano pyesləri", II cild: № 26, 37, 42, 43, 57;
- Əsər 46. "50 yüngül etüdlər", II dəftər: № 9, 27;
- Əsər 47. "30 asan etüd": № 2, 7, 15;
- Əsər 59. Etüd № 14
- Qnesina E. Müxtəlif növ texniki məşğələlərə hazırlıq (seçmə yolu ilə);
Etüdlər № 3 C Dur,
№ 4 D Dur,
№ 8 D Dur,
№14 G Dur.
- Qreçaninov A. Əsər 98. Uşaq albomu:
Etüd E Dur;
Əsər 123. Businki:
Etüd № 3 G Dur
- Lekuppe F. Əsər 17. Əlifba. 25 asan etüd:
№ 3, 6, 7, 9, 18, 21, 23;
Əsər 24. Progress: Etüd № 3
- Lemuan A. Əsər 37. Etüdlər №№ 1, 2, 6, 7, 10, 17, 24, 27
- Leşqorn A. Əsər 65. Başlayanlar üçün etüdlər: № 3, 5, 6, 7, 9, 21, 24, 27, 29, 36, 37;

	“Seçilmiş etüdlər”: № 3, 4, 6, 7, 13, 14, 22
Maykapar S.	20 pedalla etüdlər: № 1 C Dur.
Nikolayev A.	Mübahisəçilər
Sorokin K.	Etüd a moll
Şitte L.	Əsər 108. “25 kiçik etüd”: №№ 1,7,16,21-23 Əsər 160. “25 yüngül etüd”: №№ 1, 2,4, 7, 10, 14-16, 18,19, 23-25.
Zirinq V.	Əsər 36. Etüd № 2.

- Fortepiano çalğısı. UMM-nin I-II siniflər üçün dərs vəsaiti /Tərtib edən: A. Nikolayev, V. Natanson, V. Malinnikov (II hissə: “Etüd” bölməsi) – M.:1984 (seçim üzrə etüdlər)

- Fortepiano üçün müəllimin repertuar xrestomatiyası. UMM II sinfi /Tərtib edən: N. Lyubomurova, K. Sorokin. – M.:1982. (seçim üzrə etüdlər)

- Gənc pianoçu. Burax.1 /Tərtib edən: N. Natanson, L.Royzman (seçim üzrə etüdlər)

PYESLƏR

Abbasov Ə. “Altı miniatür”: Rəqs;
Uşaq pyesləri (III nəşr, 1943):
“Uşaq söhbəti”, “Aşıqsayağı”,
“Mahnı”
(L.Yeqorova, R.Siroviç
məcmuəsindən)

	Uşaq pyesləri (red.K.Səfərəliyeva): At oyunu; Musiqi parçaları: “Rəqs”;
Adıgözəlov V.	Uşaqqlar üçün altı pyeslər, I dəftər: № 1, 2, 3, 4; Laylay (L.Yeqorova, R.Siroviç məcmuəsindən)
Allahverdiyev C. Aleksandrov An.	Altı uşaq pyesi (seçmə yolu ilə) “Po dolinam i po vzqoryam” “Xahiş” Vals.
Bartok B.	Uşaqqlara I dəftər: № 5, 13, 17; Mikrokosmos: Seçmə yolu ilə.
Bakıxanov T. Berkoviç İ.	Uşaq pyesləri. Əsər 20. “Xalq mövzusu əsasında 12 pyes”.
Bethoven L.V. Cəfərova L.	Ekosezlər Es Dur, G Dur. Düşüncə, Günəş.
Çaykovski P.İ.	Əsər 39. “Uşaq albomu”: “Qədim fransız mahnısı”, “Alman mahnısı”.
Əlizadə A. Əmirov F.	Uşaq pyesləri. Beşik nəğməsi “Uşaq lövhələri” (seçmə yolu ilə), “Marş kimi”, “Xatirə”, “Rəqs”
Hacıbəyli Ü.	“Qızların xoru”, “Lay-lay”, Uşaq albomu (pyeslər L.Yeqorova, R.Siroviç məcmuəsindən, I hissə)
Haydn Y.	Menuet G Dur.

Kabalevski D.	Əsər 27. “Qədim rəqs”, “Qəmgin mahnı”; “Klounlar”.
Qedike A.	Əsər 6. “Başlayanlar üçün 20 kiçik pyes” № 2, 5, 6, 8, 15, 19 Əsər 58. Prelüdiya
Qnesina E.	Pyes-şəkillər: № 10 Nağıl.
Qreçaninov A.	Əsər 98. Uşaq albomu: “Ayrılıq”, “Qeyri-adi hadisə”, “Mazurka”, “Vals”, “At üstə”; Əsər 123. “Muncuqlar” (seçmə yolu ilə)
Qillok V.	“In old Vienne” “At the ballet” “Kəndirbaz” (Жонглёр)
Qismət İ.	“Rəngli lövhələr” fortepiano məcmuəsindən pyeslər: “Kəpənəklərin rəqsi” “Dalğalar” və s.
Qummel İ.	Üç asan pyes: C Dur, G Dur, d moll.
Maqomayev M.	“Marş” (L.Yeqorova, R.Siroviç məcmuəsindən)
Maykapar S.	Əsər 28. “Kəpənək”, “Ötəri xəyal”, “Balaca komandır”;
Mirzəzadə X.	Əsər 4. “Uşaq pyesi”. Uşaq pyesləri (seçmə yolu ilə)

Mirzəyev M.	Fortepiano musiqisi. Başlayanlar üçün 5 pyes: Şən çoban, Ballada, Aşıqsayağı, Günayın nəğməsi, Rüstəmin marşı. İki Pyes: Qəmgin mahnı.
“Mən musiqiçi olmaq istəyirəm” (fortepiano pyeslər toplusu).	II hissə. № 28, 45, 54, 55, 63, 64,67, 68, 78, 85.
Nəzirova E.	“8 uşaq pyesi” (Azərbaycan xalq melodiylarının işləmələri, № 1, № 5) “Pyes” (L.Yeçorova, R.Siroviç məcmuəsindən)
Nəsirbəyov M.	Uşaq pyesləri: Aşıqsayağı, Gün çıxdı.
Petersen R.	“Qazların marşı”
Persell Q.	Ariya
Prokofyev S.	“Uşaq musiqisi”: Marş, Nağıl
Rakov N.	Müxtəlif tonallıqda 24 pyes: Səhər dərsi, Mahnı, Rəqs edək, Ku-Ku, Lay-lay a moll.
Ramo J.	Menuet
Rzayev A.	Pyes a moll
Rebikov V.	“Şam ağacındakı oyuncaqlar” (seçmə yolu ilə)
Rouli A.	“Cırtanlar ölkəsində”, “Sehrli göl”

Rıbitski F.	“Pişik və siçan”
Şostakoviç D.	“Fortepiano üçün əsərlər albomu”: Vals, Qəmgin nağıl
Şuman R.	Əsər 68. Gənclər üçün albom: “Melodiya”, “Marş”
Vaqner Q.	Uşaq albomu
Zeynallı A.	Uşaq süitəsi: Kuklaların yürüşü, Uşaq və buz, Qoyunlar (Azərbaycan xalq mahnısı)
Zülfüqarov O.	Uşaq pyesləri və ansambları: Kukla xəstələndi, Mənim qonaqlarım, Mənim qızıl gülüm

- F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, S.Ağayeva. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait. Dərslik. – Bakı: Çıraq, 2006
- Azərbaycan xalq rəqsləri “Darçını”, “Keçiməməsi” (F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, N.Mustafayev. Azərbaycan xalq rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri. – Bakı: “Mütərcim”, 2011, s.38-40)

ÜÇÜNCÜ SİNİF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdlə 7 – 11 müxtəlif xarakterli musiqi əsərləri hazırlamalıdır: 2 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 2 – 4 pyes (1 – 2 ansambl daxil olmaqla), 2 – 4 etüd.

Müəllim şagirdlə birinci sinif həcmində müxtəlif xarakterli pyesləri üzündən oxumalı, onu ansambl ifasına alışdırmalıdır.

Tədris ilinin I və II yarımilində texniki dinləyiş keçirilməlidir. Texniki dinləyişdə tələblərə uyğun olaraq şagird bir major, onun paralel minor qamması və bir etüd ifa etməlidir. Eyni zamanda “Musiqi terminləri” üzrə şagirdin bilik səviyyəsi də yoxlanılmalıdır.

Qammalar üzrə tələblər:

Do major (C Dur) – lya minor (a moll)

Sol major (G Dur) – mi minor (e moll)

Re major (D Dur)

Fa major (F Dur) – re minor (d moll)

Si bemol major (B Dur)

Keçilən **major qammalar** 2 və ya 4 oktava həcmində iki əllə düz və əks istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə (üç səs), qısa və uzun arpeciolar, xromatik qamma ifa edilməlidir.

Keçilən **minor qammalar** 2 və ya 4 oktava həcmində (natural, harmonik, melodik) iki əllə yalnız düz istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə (üç səs), qısa və uzun arpeciolar, xromatik qamma ifa edilməlidir.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə I yarımilin imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 və ya 2 pyes (şagird iki pyes ifa etdikdə onlardan biri ansambl üçün ola bilər);

II yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə II yarımilin imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 sonatina və ya yüngül variasiyalar, 1 və ya 2 pyes (şagird iki pyes ifa etdikdə onlardan biri ansambl üçün ola bilər).

Azərbaycan ladları ilə tanışlıq

“Rast” ladının səs qatari və tam kadanslar (II yarımil).

Baxın: Üzeyir Hacıbəyli, Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları: Musiqi məktəbləri və texnikumları üçün adaptasiya olunmuş dərs vəsaiti / Tərtibçi: – Tərlan Seyidov. – Bakı: E. L., 2010, s.8.

Dərs vəsaitinin elektron versiyası:

https://www.anl.az/el/musiqi_edebiyati/kitab/2014/7312.pdf

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Arman J.	Fuqetta
Bax İ.S.	Anna Maqdalena Baxın not dəftəri: Menuet c moll, Polonez g moll, Menuet G Dur, Marş D Dur “Kiçik prelüdlər”, I dəftər: № 3 c moll, № 4 D Dur,

	№ 5 d moll, № 6 d moll, № 9 f moll, № 10 g moll; II dəftər: № 1 C Dur, № 2 c moll, № 3 d moll.
Bax F.E. Braudo İ.	Menuet f moll Polifonik dəftər: III-IV bölmələr – pyeslər seçmə yolu ilə.
Hendel G.	Fuqetta Fortepiano üçün seçilmiş pyeslər: Sarabanda № 3 Menuet № 5 Menuet № 6 Kuranta № 9 Paspə № 11 Menuet № 12 Fuqa № 13 Dəcəllik № 14.
Qedike A. Korelli A. Kriger İ. Kuperen F. Məlikov X.	İnvensiya Sarabanda e moll Sarabanda Kənd bayramı “Şüştər ladında” polifonik pyeslər
Motsart V.	Fantaziya d moll, Jıqa D Dur, Anqlez d moll,

	Menuet c moll, Menuet a moll Sarabanda fis moll Fuqetta Klavir musiqisi: Şahzadənin kədəri, Marş C Dur, Menuet a moll, Riqodon C Dur
Paxelbel İ. Pavlyuçenko S. Persell Q.	
Skarlatti D. Teleman G.	Menuet d moll Moderato

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Abbasov A. Andre A.	Sonatina (II – III hissələr) Əsər 34. Sonatina № 2 a moll (I, II hissələr), Sonatina G Dur (I hissə), Sonatina № 5 F Dur (I hissə).
Bax F.E. Benda İ. Bethoven L. Çimaroza D. Diabelli A.	Sonata G Dur Sonatina a moll. Sonatina F Dur I hissə. Sonatalar (seçmə yolu ilə) Əsər 151. Sonatina № 1, II hissə “Skertso”. Əsər 168. Sonatina № 1 F Dur, Sonatina № 2 G Dur , I və ya II, III hissələr.
Dussek F. Haydn Y.	Əsər 20. Sonatina Pastoral-sonatina A Dur I hissə,

Hendel G.	“6 sonatina” – seçmə yolu ilə Sonatina B Dur
Kabalevski D.	Əsər 27. Sonatina № 18 a moll; Əsər 51. Yüngül variasiyalar №1 F Dur.
Klementi M.	Əsər 36. Sonatinalar (seçmə yolu ilə).
Kulau F.	Sonatinalar: № 1 C Dur (əsər.20), № 5 G Dur (əsər. 55. № 2), № 6 C Dur (əsər. 55. № 3), № 10 A Dur (əsər. 59 № 1), Əsər 42. Variasiyalar G Dur.
Qlier R.	Əsər 43. Rondo G Dur
Qnesina E.	Mövzu və altı kiçik variasiyalar, G Dur.
Qolubovskaya N.	Rus xalq mahnısı mövzusunda Variasiyalar
Lyubarski N.	“İnəkciyəz” rus xalq mahnısı mövzusunda variasiyalar
Motsart V.A.	Yüngül variasiyalar, Sonatinalar (seçmə yolu ilə).
Reyneke K.	Əsər 136. Sonatina № 4, I hissə
Silvanski N.	Yüngül konsert G Dur
Tabadze K.	Konsert C Dur, I və ya II, III hissələr
Foqler G.	Konsert C Dur
Şpindler F.	Əsər 157. Sonatina №1, I hissə; № 4, II hissə
Şuman R.	Əsər. 118. Uşaq sonatası G Dur

ETÜDLƏR

- Berens Q. Əsər 70. II dəftər Oktavasız 50
kiçik fortepiano pyesləri.
Əsər 61. “32 seçilmiş etüd”:
№ 1,2,3,12
Əsər 88. № 5,7,28.
- Berkoviç İ. Kiçik etüdlər: II dəftər № 33 –
40, 44, 45, 50
- Bertini A. Əsər 29. “28 seçilmiş etüd”
№ 4,5,8,9
Əsər 100. Etüdlər (seçmə yolu
ilə)
- Çerni K. (H. Germer redaksiyası): I
hissə: № 17, 18, 21 –26, 28,
30 –32, 34 – 36, 38, 40 – 50;
Əsər 821. Etüdlər № 5, 7, 24,
26, 33, 35.
- Düvernua J. Əsər 176. Etüdlər: № 9, 13,
14, 23, 24
- Hacıbəyli İ. “Fortepiano üçün seçilmiş
əsərlər”: Etüd.
- Xrennikov T. Etüd Iya minor
- Qedike A. Əsər 32. “Başlayanlar üçün 40
melodik etüd”: № 23, 29 – 32,
40, 44;
Əsər 47. “30 yüngül etüd”: №
10, 16, 18, 21, 26;

	Əsər 58. “25 yüngül pyes”: № 13, 18, 20.
Qeller S.	Əsər 47. Etüdlər № 3, 8, 11.
Qnesina E.	“Başlayanlar üçün kiçik etüdlər”: Dəftər 4, № 31, 33.
Qoldenveyzer A.	Əsər 15. Etüd Es Dur.
Lak T.	Əsər 172. Etüdlər № 1, 2-6, 8.
Lekuppe F.	Əsər 24. Proqress: Etüdlər № 12, 14, 16, 17, 19.
Lemuan A.	Əsər 37. “50 xarakterik və proqressiv etüd”: Etüdlər № 4, 5, 8, 11, 12, 15, 16, 20-23, 32, 35, 37, 39.
Leşqorn A.	Əsər 65. Başlayanlar üçün etüdlər (seçmə yolu ilə) Əsər 66. Etüdlər № 1-4 “Seçilmiş etüdlər”: № 5, 9, 11, 12, 17-19, 23-25, 27, 29
Maykpar S.	“20 pedalla prelüd”: № 6 a moll.
Mılnikov A.	Sinkopalar; Etüd-skertso.
Nazarova T.	Etüd “Struyki”.
Sorokin K.	Etüd D Dur
Stoyanov A.	Etüd C Dur; Şən macərəlar.
Şitte L.	Əsər 68. Etüdlər № 2, 3, 6, 7, 9
Vaqner Q.	Uşaq albomu: Tokkatina
Zirinq V.	Əsər 36. Etüdlər № 1, 2.

- Fortepiano: UMM üçün tədris repertuarı, III sinif /Tərtib edən: B.Miliç (“Etüdlər” bölməsi).

- Fortepiano üçün pedaqoji repertuarın xrestomatiyası. UMM III sinif /Tərtib edən: M.Lyubomudrova. K.Sorokin. – M.:1983.

PYESLƏR

Abbasov Ə.	Kiçik pyeslər: “Xalq mahnısı”, “Yumoreska”. 6 miniatür: Xalq melodiyası, Kiçik Prelüd. Uşaq pyesləri: Lirik pyes.
Adıgözəlov V.	“Uşaqlar üçün pyeslər” I dəftər: № 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18; “Uşaq pyesləri”: Lirik melodiya, Oyun, Lay-lay, Marş.
Allahverdiyev C. Bartok B. Berkoviç İ.	Altı uşaq pyesi (seçmə yolu ilə) Macar xalq mahnısı Əsər 20. Xalq melodiyası əsasında on iki pyes; “Tokkatina”.
Bethoven L.	Şən-qəmgin, Beş şotland xalq mahnısı (seçmə yolu ilə)
Bürgmüller F. Cəfərova L.	“Ballada” c moll Gəzinti

Jilinski A. Çaykovski P.İ.	Lirik musiqi Pyes Xəyal Siçanlar Əsər 39. Uşaq albomu: Marş, Təzə kukla, Mazurka İtalyan mahnısı, Alman mahnısı
Dadaşova E. Dvarionas B.	5 variasiya (seçmə yolu ilə). Kiçik süita: Vals g moll, Dəyirman
Əmirov F.	“Uşaq lövhələri” (seçmə yolu ilə); “Uşaq pyesləri” (seçmə yolu ilə).
Ələsgərov S. Əlizadə A.	“Sözsüz mahnı” Uşaq pyesləri: Oyun, Noktürn
Frank S. Frid Q. Hacıbəyli Ü. Hacıbəyov İ.	“Kuklanın şikayəti” Yeddi pyes: Bahar mahnısı Uşaq albomu (seçmə yolu ilə) Fortepiano üçün seçilmiş əsərlər: “Albomdan səhifələr”, “Top-top”.
Hacıyev R.	Uşaqlar və gənclər üçün musiqi:

Hacıyev T.	Əlcəzair melodiyası.
Haydn Y.	Altı pyes: № 1, 2, 3, 4, 5, 6
Hüseynli B.	Kiçik prelüdlər 12 yüngül pyes: Es Dur, D Dur 4 pyes: “Yallı”, “Kiçik vals”, “Beşik mahnısı”, “Marş”.
Xindemit P.	Marş
Kabalevski D.	Əsər 27. Tokkatina, Rəqs. Əsər 39. Təlxəklər, Ağır vals
Kosenko V.	Əsər 15. Vals, Skertsino, Pastoral
Qarayev Q.	Altı uşaq pyesi: “Düşüncə”, “Şən hadisə”, “Fil və Moska”.
Qavrilin V.	Tülkü pəncəsini yaraladı
Qedike A.	Əsər 6. Başlayanlar üçün 20 kiçik pyes: № 14 e moll, № 17 a moll; 20 kiçik uşaq pyesləri op.6: № 14, 16 – 20
Qlinka M.	“Polka” “Duyğu”
Qnesina E.	Pyes-şəkillər: Atlama ipi, Gün çıxdı. Miniatürlər: Topla oyun.
Qreçaninov A.	Əsər 109. Uşaq günü: Sınımış oyuncaq,

	Əsər 118. Şərq melodiyası, Əsər 119. Xoş görüş, Əsər 123. Muncuq, Qəmgin mahını.
Qriq E.	Anitranın rəqsi ("Per Günt" süitasından)
Quliyev T.	"Cəmilənin albomu" (12 pyes): Beşik nəğməsi, Lirik vals.
Qillok V.	Tarantella Flamenko
Qummel İ.	Əsər 42. Altı asan pyes (seçmə yolu ilə)
Maykpar S.	Əsər 33. Tarantella, Şeh Damçıları, Əsər 28 Həyəcanlı an, Payızda
Mirzəzadə X.	Uşaq pyesləri: Sayğac, Peyzaj, Qədim naxış, Xalq rəqsi, Bahar yağışı, Aşıqsayağı
Mirzəyev M.	"Fortepiano musiqisi" (başlayanlar üçün 5 pyes): Günayın beşik nəğməsi
Moris Pol	"Kukla tamaşası": "Madjonq", "Vals", "Pudel", Hindu rəqsi"

- Nəzirova E. "Səkkiz uşaq pyesi"
Azərbaycan xalq
melodiyalarının işləmələri
(№ 2,3,4,6,7,8);
"Azərbaycan xalq
melodiyalarının işləmələri"
I dəftər: " 1, 2, 7.
- Nəsirbəyov M. Uşaq pyesləri:
Xorovod, Pyes, Yolka, Rəqs,
Quşlar, Mahnı
- Petersen R. "Köhnə avtomobil"
Rakov N. Rus xalq mahnısı mövzusunda
altı pyes.
- Rüstəmov S. "Rəqs" (L.Yeqorova, R.Siroviç
məcmuəsindən)
- Rebikov V. "Şam ağacındakı oyuncaqlar"
"Qalay əsgərcikləri"
"Ayl",
"Cırtan"
"Sarafanlı kukla"
- Ribitski F. Balaca hoqqabaz,
İtaliya serenadası.
- Rüstəmov E. İki təbilçi, Qəmgin mahnı,
Melodiya.
- Rzayeva A. Kukla
Selivanov V. Əsər 3. "Zarafat"
Səfərəliyeva K. Azərbaycan ladları əsasında
pyeslər. (Ü.Hacıbəylinin
redaktəsi).
- Sviridov Q. Uşaqlar üçün pyeslər albomu:

	Tərs
Siqmeyster E.	Küçə oyunları
Sultanova A.	Uşaq süitəsi: Marş, Melodiya, Oyun, Xalq mahnısı
Şitte L.	“Cırtanların rəqsi”
Şostakoviç D.	“Kuklaların rəqsi” “Şarmanka”, “Qavot”
Şopen F.	Kantabile
Şubert F.	Ekosez G Dur İki Lendler A Dur
Şuman R.	Əsər 68: Gənclik albomu (seçmə yolu ilə)
Zeynallı A.	“Uşaq süitəsi” (seçmə yolu ilə)
Zirinq V.	Əsər 8. Yumoreska
Zilcher P.	Cırtanlar arasında
Zülfüqarov O.	Uşaq pyesləri və ansamblları: Kukla xəstələndi, Mənim qonaqlarım, Mənim qızıl gülüm
Zülfüqarov C.	Fortepiano üçün prelüdlər (seçmə yolu ilə) Uşaq albomu: Kənd üçün darıxmaq

- F. Bədəlbəyli, O. Rəcəbov, S.Ağayeva. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait. Dərslik. – Bakı: Çıraq, 2006.

- “Baharı”, “Brilyant”, “Nuxa” xalq rəqsləri (F.Bədəlbəyli, O.Rəcəbov, G.Abdullazadə, N.Mustafayev. Azərbaycan xalq rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri. – Bakı: “Mütərcim”, 2011, s.11, 22, 48)

DÖRDÜNCÜ SİNİF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdlə 7 – 11 müxtəlif xarakterli musiqi əsərləri hazırlamalıdır: 2 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 2 – 4 pyes (1 – 2 ansambl daxil olmaqla), 2 – 4 etüd.

Müəllim şagirdin musiqi əsərlərinin ifa forması, üslubu, musiqi obrazı, bədii təfsiri üzrə biliklərini təkmilləşdirməlidir. Onun qabiliyyətini və fərdi imkanlarını nəzərə alaraq barmaqların cəld hərəkətini müxtəlif məşğələlərlə inkişaf etdirməlidir. Eyni zamanda müəllim şagirdə ansambl ifasına yiyələnmək məqsədilə opera, balet və simfonik əsərlərdən yüngül köçürmələr, transpozisiya etdirilmiş müxtəlif tonallıqda pyes və etüdlər keçməlidir.

Tədris ilinin I və II yarımilində texniki dinləyiş keçirilməlidir. Texniki dinləyişdə tələblərə uyğun olaraq şagird bir major, onun paralel minor qamması və bir etüd ifa etməlidir. Eyni zamanda “Musiqi terminləri” üzrə şagirdin bilik səviyyəsi də yoxlanılmalıdır.

Qammalar üzrə tələblər:

Do major (C Dur) – lya minor (a moll)

Sol major (G Dur) – mi minor (e moll)

Re major (D Dur) – si minor (h moll)

Lya major (A Dur)

Fa major (F Dur) – re minor (d moll)

Si bemol major (B Dur) – sol minor (g moll)

Mi bemol major (Es Dur)

Keçilən **major qammalar** 4 oktava həcmində iki əllə düz və əks istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə üç və

ya dörd səsli (əlin böyüklüyündən asılı olaraq) akkordlarla, qısa və uzun arpeciolar dönmələrilə, xromatik qamma ifa edilməlidir.

Keçilən **minor qammalar** 4 oktava həcmində (natural, harmonik, melodik) iki əllə yalnız düz istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə üç və ya dörd səsli (əlin böyüklüyündən asılı olaraq) akkordlarla, qısa və uzun arpeciolar dönmələrilə, xromatik qamma ifa edilməlidir.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə I yarımillin imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 və ya 2 pyes;

II yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə II yarımillin imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 sonatina və ya variasiyalar, 1 və ya 2 pyes.

Azərbaycan ladları ilə tanışlıq

“Şur” ladının səs qatarı və tam kadanslar (I yarımil).

“Segah” ladının səs qatarı və tam kadanslar (II yarımil).

Baxın: Üzeyir Hacıbəyli, Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları: Musiqi məktəbləri və texnikumları üçün adaptasiya olunmuş dərs vəsaiti / Tərtibçi: – Tərlan Seyidov. – Bakı: E. L., 2010, s.11, 15.

Dərs vəsaitinin elektron versiyası:

https://www.anl.az/el/musiqi_edebiyati/kitab/2014/7312.pdf

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Aleksandrov An.	Əsər 76. I dəftər: Rus xalq mahnısı.
Bartok B.	Mikrokosmos: № 74, Macar mahnısı: № 79 İ.S.Baxa həsr olunur.
Bax İ.S.	Kiçik Prelüdlər və Fuqalar. I dəftər: № 1, 2, 3, 5, 7, 8, 10, 11,12; II dəftər: №№ 1, 2, 3, 6
Bax F.E.	Kiçik fantaziya
Əzimov A.	Prelüd
Fərəcov S.	Fuqa № 1
Fişer İ.	Prelüdiya və fuqalar (seçmə yolu ilə)
Freskobaldi J.	Fuqalar (seçmə yolu ilə)
Hendel G.	“12 asan pyes”: Sarabanda variasiyalarla, Kuranta; Fuqəttalar, Süitalar № 11, 12, 15.
Kazimov O.	“Şüştər ladında” Fuqəttə
Kuperen F.	Paspə
Qedike A.	İnvensiya F Dur, Üçsəsli prelüd
Qlinka M.	4 İkisəsli fuqalar: Fuqa a moll, Fuqa C Dur

Lyadov A.	Əsər 34. Kanon G Dur
Maykapar S.	Əsər 23. Beşdaş, Dənizçilərin mahnısı c moll; Prelüd və fuqetta cis moll
Motsart L.	Ariya, Jiqa
Myaskovski İ.	Əsər 43. "Polifonik üslubda 4 yüngül pyes": № 1 Fuqa – Elegiyalı əhval-ruhiyyə, № 2 Fuqa – Ovçuların səsleşməsi .
Paxelbel İ.	Sarabanda fis moll; Qavot, Variasiyalarlar
Persell Q.	Klavir musiqisi: Menuet G Dur Qavot D Dur Allemanda C Dur Ariya G Dur
Skarlatti D.	Ariya
Smirnova T.	Sakit söhbət
Şuman R.	Əsər.68 Kanon formasında mahnı № 27

• Fortepiano üçün müəllimin repertuar xrestomatiyası.
UMM 4 sinif /Tərtib edən: N. Lyubomurova, K. Sorokin –
M.:1983:

Hendel G.	Kuranta Fa major
Qlinka M.	İkisəsli fuqa Iya minor

Sipoli D.

Fuqetta mi minor və s.
(seçmə yolu ilə)

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Abbasov Ə.

Sonatina (II – III hissələr)

Bax İ.X.

Konsertdən Rondo G Dur

Bax F.E.

Sonata G Dur

Berkoviç İ.

Konsert G Dur, I və ya

II, III hissələr;

Əsər 44. Konsert № 1 C Dur

Bethoven L.

Sonatina F Dur

Çimaroza D.

Sonata g moll

Sonata Es Dur

Diabelli A.

Əsər 151. Sonatina G Dur

Dusik Y. (Dussek Y.)

Əsər 20. № 5. Sonatina C

Dur, I hissə

Eşpay A.

Sonatina G Dur

Foqler Q.

Konsert C Dur

Hacıbəyli Ü.

Sonatina g moll, II hissə

Haydn Y.

Sonatina G Dur, II, III. IV

hissələr

Hendel G.

Konsert G Dur № 1

İlyin İ.

Sonatina G Dur № 1

Sonatina № 2

Jilinski A.

Sonatina e moll

Klementi M.

Əsər 36. Sonatinalar:

№ 3 C Dur,

№ 4 F Dur,

№ 5 G Dur

Kulau F.

Əsər 55. Sonatinalar:

	№ 1 C Dur I, II hissələr;
	№ 2 G Dur I hissə;
	№ 3 C Dur I hissə
Qummel İ.	Tirol mövzusunda variasiyalar
Lukomski L.	Əsər 8. İki sonatina: Sonatina D Dur.
Lvov-Kompaneets D.	Fortepiano üçün uşaq musiqisi: E.Qriqin xatirəsinə həsr edilmiş mövzuda variasiyalar.
Maykapar S.	Əsər 8. Rus mövzusunda variasiyalar;
	Əsər 36. Sonatina
Mirzəyev M.	Gənclik albomu: Lirik (Variasiyalar)
Motsart V.	Altı Vyana sonatinaları: №1 C Dur IV hissə; № 2 A Dur I hissə; № 5 F Dur
Nəzirova E.	Variasiyalar g moll
Nikolayev A.	Sonatina, II-III hissələr
Rzayev A.	Fortepiano və orkestr üçün konsert I hissə
Rouli A.	Miniatür konsert G Dur, I və ya II, III hissələr. Sonatina "Qış şəkilləri"
Şuman R.	Əsər 118. Uşaq sonatası G Dur, I hissə
Şəfəq R.	Sonatinalar №№ 3, 4
Tamberq E.	Kiçik sonatina

Veber K.M.

Əsər 3. Andante
variasiyalarla № 3

Ziv M.

Gənc pianoçunun albomu:
Variasiyalarla mövzu C Dur

ETÜDLƏR

Bartok B.

Etüd C Dur

Berens Q.

“32 seçilmiş etüd”:

Əsər 88. Etüdlər: №№ 5, 6, 7,
11, 12, 17;

Əsər 61. Etüdlər: №№ 4, 6, 13,
15, 18;

Əsər 29. № 12;

Əsər 100. Etüdlər № 8, 9, 10,
11, 13-21

Bertini A.

“28 seçilmiş etüd”:

Əsər 29. № 1, 3, 4, 14, 16;

Əsər 32. № 6, 7, 10, 13, 14, 15,
16, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 27,
39, 45

Biryukov Y.

Etüd C Dur

Bürqmüller F.

Əsər 105. Etüdlər № 2, 3, 5, 6,
7, 8

Çerni K.

Qərmerin redaktəsi: II hissə.

Etüdlər: № 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12

Əsər 139. Etüdlər № 68, 86;

Əsər 261. Etüdlər № 83, 86, 88,
93, 102, 111, 118;

Əsər 599. Etüdlər № 84, 88, 91-

- 93, 100;
Əsər 748. Etüd № 19;
Əsər 821. Etüdlər № 59, 113,
116, 152;
Əsər 849. Etüdlər № 9, 16
Kirkor Q. Əsər 15. “12 pyes-etüdləri”:
№ 2, 4
Qedike A. Əsər 8. “10 miniatür etüd
formasını”:
№ 1, 3, 4, 7;
Əsər 32. “Başlayanlar üçün 40
melodik etüd”:
№ 22, 30, 37;
Əsər 47. “30 yüngül etüd”: № 8,
29, 26
Qeller S. 45, 46, 47-ci əsərlərdən seçilmiş
etüdlər (Polşa nəşri): № 2-5, 7-
9, 15, 16, 18
Lak T. Əsər 41. “Kiçik romantik
etüdlər”: № 2, 6, 10, 11;
Əsər 172. Etüdlər № 23, 24
Lekupe F. Əsər 20. Etüdlər № 8, 17
Lemuan A. Əsər 37. Etüdlər: №№ 4, 5, 9,
20, 28, 29, 33, 35, 37, 41, 42,
44, 48, 50
Leşqorn A. Əsər 66. Etüd № 1 – 4.
Maykpar S. Əsər 28. Beşdaş: Buz üstə
(Tokkatina)
Əsər 33. Miniatürlər: Gücə dəniz
qırağında.

Pasxaladze A.	Uşaq albomu: Etüd Iya minor
Pasxaladze M.	Əsər 3. Uşaq albomu: № 1 Rəqs (etüd), Etüd № 2
Ravina Q.	Əsər 50. "Harmonik etüdlər": № 2, 5, 7
Rodionova T.	Konsert etüdü
Tamberq E.	Əsər 13. Etüd № 9
Şitte L.	Əsər 68. Etüdlər № 3, 9, 13
Şmit Q.	Əsər 3. Etüd № 3
Şedrin R.	Etüd do minor

PYESLƏR

Abbasov Ə.	Kiçik pyeslər: Aşıqsayağı, Marş, Mahnı, Lirik rəqs. Uşaq pyesləri: Aşiq mahnısı, Lirik mahnı, Yumoreska, Marş, Xatirə, Tokkata Altı miniatür: Gənc aşiq, Yumoristik vals
Adıgözəlov V.	Uşaqlar üçün pyeslər, I dəftər: № 20. Uşaq pyesləri: Rəqs
Aleksandrov An.	Bethovenin işlədiyi şotland xalq mahnıları əsasında on iki yüngül pyeslər: № 11, 12; Əsər 73. Başkir melodiyları: № 9 Qızlar rəqsi
Abdullayev İ.	Fortepiano üçün prelüdlər
Bartok B.	Sekeylərdə axşam

Bağirov Z. Bethoven L.	(Вечер у секейев) Sentimental vals, Nağıl Əsər 33., Əsər 119., Əsər 126. Baqatellər (seçmə yolu ilə)
Çaykovski P.İ.	Əsər 39. Uşaq albomu, Kamarinskaya, Torağayın mahnısı, Polka, Vals
Əmirov F.	“Uşaq lövhələri”, “12 miniatür” (seçmə yolu ilə), “İki rəqs (L.Yeqorova, R.Siroviç məcmuəsindən II hissə)
Ələsgərov S. Əliverdibəyov N. Hacıbəyov İ.	Sözsüz mahnı, Skertso Laçın Fortepiano üçün seçilmiş əsərlər: “Sübhçağı”, “Balaca dəcəl”.
Hacıyev R.	Ağır rəqs, Cəld rəqs, Əlcəzair nəğmələri №1,3,4,5
İber J. İbrahimov R.	Balaca ağ ulaq “Skertsino” (L.Yeqorova, R.Siroviç məcmuəsindən II hissə)
Kabalevski D.	Əsər 27. Skertso, Kavaləriya; Əsər 60. Rondo-Tokkata
Kosenko V.	Əsər 15. 24 Uşaq pyesləri: Petruşka,

Qarayev Q.	Melodiya, Yağış Altı uşaq pyesi, “Orta çətinlikdə altı pyes” (seçmə yolu ilə)
Qedike A.	Əsər 8. On Miniatur etüd formasında № 2, №4
Qillok V.	Romantik üslubda 24 pyes (seçmə yolu ilə)
Qladkovski A.	Uşaq süitəsi: Balaca rəqqasə
Qlier R.	Əsər 31. Beşik nəğməsi, Albomdan səhifə; Əsər 43. Səhər, Axşam, Arietta
Qreçaninov A.	Əsər 109. Uşaqlar günü, Ata və ana, Mənim atım, Dayənin nağılı
Qriq E.	Əsər 12. Vals, Gözətçinin mahnısı, Elflərin rəqsi Pyeslər (“Per Günt” süitəsindən) (seçmə yolu ilə)
Quliyev T.	Cəmilənin albomu (seçmə yolu ilə)
Qismət İ.	“Rəngli lövhələr” fortepiano məcəmuəsindən pyeslər: “Zərlər” “Sarkazm” “Renessans”

Lak T.	Tarantella a moll
Maykapar S.	Əsər 8. Kiçik novellalar- Arietta, Albomdan səhifə
Mendelson F.	Uşaq pyesləri (seçmə yolu ilə); “Sözsüz mahnılar”: Əsər 19. № 6, Əsər 30. № 9, 12, Əsər 38. № 2, 4, 6, 8, 48
Mirzəyev M.	“Gənclik albomu”: Gəzinti, Bahar nəğməsi, Prelüdiya, və digərləri seçim üzrə.
Markeviçuvna V.	Biçinçi (sol əl üçün), Balaca çoban (sağ əl üçün)
Nakada Y.	Yuxuda görülən hadisə
Nəsirbəyov M.	Uşaq pyesləri: Marş, Meşədə quşlar, Aşiq mahnısı.
Nəzirova E.	“Pyeslər” Azərbaycan xalq mahnılarının işlənməsi: № 2, 3; Azərbaycan xalq mahnılarının işlənməsi: № 3, 4, 6, 8.
Prokofyev S.	Əsər 65. Uşaq musiqisi: Nağıl, Gəzinti, Çəyirtkələrin marşı
Rüstəmov E.	Zarafat
Rzayev Q.	Təlxəyin mahnısı
Səfərəliyeva K.	Azərbaycan ladları əsasında pyeslər (Ü.Hacıbəyovun

Soqe A.	redaktəsində). Poetik pyeslər. II dəftər- Pol və Virginiya, Alayın uşağı, Bayram
Sultanova A.	Uşaq süütası
Sviridov Q.	Uşaq üçün pyeslər albomu: Cadugər.
Şamo İ.	Skertso
Şostakoviç D.	Kuklaların rəqsi: Lirik Vals
Şubert F.	“Sentimental valslar”: op.50 № 3, № 9
Şuman R.	Əsər 68. Cəsur atlı, Biçinçilərin mahnısı, Ovçuların mahnısı, Kiçik romans
Şurovski Y.	Rəqs
Tomazi A.	Menuet h moll, Mahnı fis moll
Tsilher P.	Əsər 106. Cırtanlar arasında
Zeynallı A.	Çahargah
Veber K.M.	Original Vals

- Naz eləmə, Yüzbiri, Bəxtəvəri, Tənzərə, Nəlbəki, Yaqutu (F. Bədəlbəyli, O. Rəcəbov, G. Abdullazadə, N. Mustafayev. Azərbaycan xalq rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri. – Bakı: “Mütərcim”, 2011)

- Forteplano üçün pedaqoji repertuarın xrestomatiyası. UMM IV sinif /Tərtib edən: N. Lyubomodrova, K. Sorokin. – M.:1983. II bölmə: Pyeslər

BEŞİNCİ SİNİF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdlə 7 – 11 müxtəlif xarakterli musiqi əsərləri hazırlamalıdır: 2 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 2 – 4 pyes (1 – 2 ansambl daxil olmaqla), 2 – 4 etüd.

Müəllim şagirdin musiqi əsərlərinin ifa forması, üslubu, musiqi obrazı, bədii təfsiri üzrə biliklərini təkmilləşdirməlidir. Onun qabiliyyətini və fərdi imkanlarını nəzərə alaraq barmaqların cəld hərəkətini müxtəlif məşğələlərlə inkişaf etdirməlidir, o cümlədən müəllim şagirdin müşayiət qabiliyyətini təkmilləşdirmək məqsədilə opera, balet və simfonik əsərlərdən yüngül köçürmələr, transpozisiya etdirilmiş müxtəlif tonallıqda pyes və etüdlər keçməlidir.

Tədris ilinin I və II yarımilində texniki dinləyiş keçirilməlidir. Texniki dinləyişdə tələblərə uyğun olaraq şagird bir major, onun paralel minor qamması və bir etüd ifa etməlidir. Eyni zamanda “Musiqi terminləri” üzrə şagirdin bilik səviyyəsi də yoxlanılmalıdır.

Qammalar üzrə tələblər:

Do major (C Dur) – lya minor (a moll)

Sol major (G Dur) – mi minor (e moll)

Re major (D Dur) – si minor (h moll)

Lya major (A Dur) – fa diyez minor (fis moll)

Mi major (E Dur) – do diyez minor (cis moll)

Fa major (F Dur) – re minor (d moll)

Si bemol major (B Dur) – sol minor (g moll)

Mi bemol major (Es Dur) – do minor (c moll)

Lya bemol major (As Dur) – fa minor (f moll)

Keçilən **major qammalar** 4 oktava həcmində iki əllə düz və əks istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə üç və ya dörd səsli (əlin böyüklüyündən asılı olaraq) akkordlarla, qısa, qırıq və uzun arpeciolar dönmələrilə, xromatik qamma, tersiya, desima və seksta ifa edilməlidir.

Keçilən **minor qammalar** 4 oktava həcmində (natural, harmonik, melodik) iki əllə yalnız düz istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə üç və ya dörd səsli (əlin böyüklüyündən asılı olaraq) akkordlarla, qısa, qırıq və uzun arpeciolar dönmələrilə, xromatik qamma ifa edilməlidir.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə I yarımilin imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 və ya 2 pyes;

II yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə II yarımilin imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər (sonatina, sonata və ya variasiyalar), 1 və ya 2 pyes.

Azərbaycan ladları ilə tanışlıq

“Şüştər” ladının səs qatarı və tam kadanslar (I yarımil).

“Çahargah” ladının səs qatarı və tam kadanslar (II yarımil).

Baxın: Üzeyir Hacıbəyli, Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları: Musiqi məktəbləri və texnikumları üçün adaptasiya

olunmuş dərs vəsaiti / Tərtibçi: – Tərlan Seyidov. – Bakı: E. L., 2010, s.17, 18.

Dərs vəsaitinin elektron versiyası:

https://www.anl.az/el/musiqi_edebiyati/kitab/2014/7312.pdf

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Bax İ.S.	Kiçik Prelüdlər və Fuqalar. I dəftər – C Dur, D Dur, F Dur; II dəftər – D Dur, E Dur. İkisəsli invensiyalar: C Dur, B Dur, a moll, d moll Fransız süitası e moll – Ariya, Menuet Süita E Dur – Menuet
Böm G.	Riqodon
Cəfərova A.	Altı prelüd (seçmə yolu ilə).
Dadaşov D.	Prelüdlər (seçmə yolu ilə).
Hendel G.	“12 asan pyes”: Sarabanda, Jıqa, Prelüdiya, Allemanda; “Altı kiçik fuqa”: № 1 C Dur, № 2 C Dur, № 3 D Dur; Kapriççio G Dur; Süitalar: d moll, g moll (Polşa nəşriyyatı)
Kabalevski D.	Prelüdiya və fuqalar (seçmə yolu ilə)

Qarayev Q. Lyadov A.	İnvensiya: Ağ dillərdə fuqetta Sarabanda Əsər 34. Kanon № 2 Əsər 41. Fuqa № 2 d moll.
Lülli J. Maykappar S.	Süita e moll Prelüdlər və fuqettalar cis moll, G Dur, e moll, a moll
Myaskovski N.	Əsər 43. "Polifonik üslubda 4 yüngül pyes": Qədim üslubda (Fuqa) № 4. Əsər 78 № 1. İkisəsli fuqa g moll
Paxelbel İ.	Çakona f moll Kuranta e moll
Persell H.	Klavir musiqisi: Prelüd a moll, Ariya d moll.
Skarlatti D. Tsipoli D.	Fuqetta C Dur Fuqetta d moll, e moll; Sarabanda g moll
Yermolayev B. Polifonik pyeslər:	2 səsli invensiya Fortepiano üçün pedaqoji Repertuarın xrestomatiyası. V sinif /Tərtib edən: N.Kopçevski – M.: 1981. Burax.1.:
Bartok B. Krebs İ. Lyadov A. Maller Q.	Kanon; Tokkata G Dur; Kanon; İki kiçik invensiyalar;

Okunev Q.	Prelüd və fuqetta;
Persell Q.	Prelüd;
Ramo J.-F.	Sarabanda;
Frid Q.	İnvensiya

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Bartok B.	Sonatina
Bax İ.S.	Konsert f moll, I hissə
Berkoviç İ.	Rus xalq mahnısı mövzusunda variasiyalar
Bethoven L.	Əsər 49. Sonata G Dur; İsveçrə mövzusunda variasiyalar F Dur.
Diabelli A.	Əsər 151. Sonatina № 2
Dusik Y. (Düssek İ.)	Əsər 21. Sonatina Es Dur.
Dvarionas B.	Variasiyalar F Dur
Əlizadə A.	Yüngül variasiyalar
Fadeyev V.	Şən konsert iki fortepiano üçün.
Haydn Y.	Arietta variasiyaları ilə. Sonata №11 G Dur, I hissə və ya II, III hissələr; Sonata № 33 A Dur, III hissə; Sonata-partita C Dur.
Hendel G.	Sonata C Dur; Konsert F Dur, I hissə
Kabalevski D.	Əsər 40. Yüngül variasiyalar № 1 D Dur Əsər 51. Slovak xalq

	mahnısının mövzusunda yüngül variyasiyalar № 3 d moll.
Kilin A.	Konsertino (fortepiano və orkestr üçün)
Klementi M.	Əsər 36. Sonatina № 6 D Dur, I hissə. Əsər 37. Sonatina № 2 D Dur, I hissə Əsər 38. Sonatina G Dur, I hissə
Kulau F.	Əsər 88. Sonatina № 3 a moll, III hissə. Əsər 59. Sonatina A Dur, I hissə. Rossini mövzusunda variasiyalar Əsər 20. Sonatina № 2 G Dur Əsər 55. Sonatina № 3 C Dur Sonata G Dur
Qrasioli D.	Variasiyalar f moll
Lukomski L.	Sonata E Dur, Alleqretto
Martini D.	Vyana sonatınası № 6 C Dur, I və ya IV hissə
Motsart V.	Fortepiano ilə orkestr üçün Konsert, II-III hissələr
Nəzirova E.	Sonatina C Dur; Sonata a moll.
Peşetti G.	Əsər 118. Uşaq sonatası, III- IV hissələr
Şuman R.	

Şəfəq R. (Əliyev R.)
Veber K.

9 variasiya
Sonatina C Dur.

• Fortepiano üçün pedaqoji repertuar xrestomatiyası.
İri formalı əsərlər. Burax.1. UMM V sinfi /Tərtib edən: N.
Kopçevski. – M.: 1977.

• Fortepiano üçün pedaqoji repertuarın xrestomatiyası.
Skulte A. Sonatina C Dur;
Çımaroza D. Sonata G Dur.

ETÜDLƏR

Abbasov Ə.	Etüd
Aleksandrov An.	Orta çətinlikdə 6 pyes
Bax F.E.	Presto c moll
Berens Q.	“32 seçilmiş etüd” Əsər 61, 88. Etüdlər № 1-10, 25-27, 31, 32 Əsər 88. Etüd № 10 Əsər 89. “Sol əl üçün etüdlər”: № 18, 23
Bertini A.	28 seçilmiş etüdlər (Əsərlər 29, 32): № 6, 9-14, 16, 17, 20
Çerni K. – Germer H.	II hissə. Etüdlər № 3, 8, 9-11, 15-18, 21, 28; Əsər 299. “Cəldlik məktəbi”: Etüdlər № 1-5; Əsər 636. Etüdlər № 3, 5, 9; Əsər 849. Etüdlər № 14, 16,

- Çerni K. 21.
Əsər 718. Sol əl üçün etüdlər
№№ 1, 2, 4, 6
- Düvernua C. Əsər 120. Etüdlər № 4, 9, 10
Əmirov F. 12 miniatür: Ovda (etüd)
Əhmədov M. Etüd-pyes
Kabalevski D. Əsər 27. Etüdlər: A Dur, F
Dur, a moll
- Krikor Q. Əsər 15. 12 pyes-etüdlər: №
5, 10
- Kosenko V. Əsər 15. “12 pyes-etüdlər”:
Etüd № 5, 10, 16
- Qedike A. Əsər 101. “12 melodik etüd”:
№ 4 Skertso;
“Fortepiano pyeslərindən
ibarət albom” (seçmə yolu
ilə);
Əsər 59. Etüdlər № 12, 17.
- Heller S. Əsər 45, 46, 47-dən seçilmiş
etüdlər: № 6, 12, 17, 20, 24,
25, 27, 30, 33, 34
- Qarayev Q. 6 Uşaq pyesləri:
Fıfıra (etüd),
Oyun (etüd)
- Quliyeva F. Etüdlər № 1, 2, 3
Lak T. Əsər 75 və 95. Etüdlər
(seçmə yolu ilə)
- Leşqorn A. Əsər 38. Etüdlər № 2, 5, 10;
Əsər 66. Etüdlər № 2, 4, 5, 6,
7, 9, 12, 28;

Lyapunov S.	Əsər 136. "Cəldlik məktəbi": Etüdlər № 6, 7, 8, 9, 10
Lukomski L.	"6 kiçik pyes": № 5 D Dur
Maykapar S.	Sol əl üçün etüd: № 2 Vals Əsər 8. Tokkatina; Əsər 30. Kiçik süita: № 2 Miniatur a moll, № 7 Jiqaya bənzər.
Melartin E.	Əsər 33. Coşqun sel
Moşkovski M.	Əsər 23. № 8 Tarantella Əsər 91. Etüdlər № 1; Əsər 18. Etüdlər № 3, 8, 10
Mustafayev R.	Etüd
Parsxaladze M.	Əsər 29. Uşaq albomu: № 2 Etüd-skertso
Ravina Q.	Əsər 60. Etüdlər: № 5, 22, 23
Rakov N.	Etüd "İkili not"
Revutski L.	İki etüd
Sorokin K.	Uşaq albomu: Kiçik tokkata (etüd)
Sultanova A.	Top-top oyunu
Şitte L.	Əsər 68. Etüdlər: № 5, 7, 11, 12, 14-16, 18-20
Şmit Q.	Əsər 3. Etüdlər: № 1, 2, 5, 7, 12

- Pedaqoji repertuarların xrestomatiyası. Etüdlər. UMM 5 sinfi. Burax.1 və 2. – M.: 1981 (seçməklə 5 sinfin proqramı üçün)

PYESLƏR

Abbasov Ə.	Gənclik marşı; Uşaq pyesləri: Xatirə, Rəqs
Aleksandrov An.	“Orta çətinlikdə altı pyes”: II dəftər (seçmə yolu ilə)
Babayev M.	Prelüd C Dur
Bax F.E.	Solfecio c moll
Bartok B.	Rumın xalq rəqsi
Bethoven L.	Əsər 119. Baqatel № 9, Baqatel № 1; 6 Ekossez
Bize J.	Lay-lay
Bortkeviç S.	Əsər 21. Balaca səyyah - Polşa, İspaniya, Norveç; Əsər 30. Andersenin nağılları əsasında – Noxud üzərində şahzadə, Vals, Bülbül, Çirkin ördək balası, Kəpənək
Cəfərova L.	Ağ dillərdən Lay-lay Yağış
Çaykovski P.İ.	Uşaq albomu, Əsər 39. Səhər düşüncələri, Dayənin nağılı, Şirin xəyallar, Küpəgirən qarı
Debüssi K.	Balaca zənci Kukolniy kek-uok (Кукольный кек-уок)

Ələsgərov S.	İki pyes: Sözsüz mahnı Re major
Əliverdibəyov N.	“Laçın”
Əhmədov M.	Azərbaycan xalq mövzusunda iki pyes: № 2
Əmirov F.	Fortepiano üçün “12 miniatür”: Aşıqsayağı, Lirik rəqs, Ovda, Beşik nəğməsi, Vals, Barkarolla, Elegiya, Marş
Fərəcov S.	Ekspromt
Frank S.	Pyes c moll Pyes cis moll
Hacıbəyov İ.	Fortepiano üçün seçilmiş əsərlər: “Oyun”, “Marş”.
Hacıyev R.	“Uşaq və gənclər üçün musiqi”. Əlcəzair dəftəri: “Ağır rəqs”, “Cəld rəqs”, “Nağıl”, “Əlcəzair rəqsi”
İbrahimov R.	“Skertsino” (L. Yeqorova, R. Siroviç məcmuəsindən)
Kabalevski D.	Əsər 27. Seçilmiş pyeslər: Novella, Dramatik fraqmentlər
Qarayev Q.	Altı uşaq pyesi: Fıfıra, Oyun. Orta çətinlikdə altı pyes: Yağış yağır, Kiçik nağıl, Dağda, Unudulmuş vals.

Qedike A.	Əsər 8. "Etüd formasında 10 miniatür": № 6 e moll, № 7 G Dur.
Qlazunov A.	Miniatür C Dur, Kiçik qavot.
Qlier R.	Əsər 31. Fortepiano pyeslər albomu: Romans № 7, Albomdan səhifələr № 11; Əsər 34. Arlekin № 8, Eskiz a moll № 12; Əsər 43. Prelüdiya Des Dur № 1
Qlinka M.	Uşaq polkası, Əlvida Valsı, Mazurka c moll.
Qreçaninov A.	Əsər 37. Prelüdiya № 2
Qriq E.	Əsər 12. Arietta, Albomdan səhifə; Əsər 38. Xallinq g moll, Vals e moll, Səyyah; Əsər 43. Balaca quş
Quliyev T.	Cəmilənin albomu: Qaytağı, Motor, Rəqs
List F.	Kiçik pyes fis moll
Mansurov E.	Miniatürlər № 3, 4, 5
Maykpar S.	Əsər 8. Tokkatina
Mak-Douell E.	Əsər 51. İtburnu, Gəzən od; Əsər 39. Tarantella;

	Əsər 38. Marionetkalar: Cadugər, Təlxək Yumoreska Yay axşamı
Melartin E.	
Mendelson F.	Əsər 72. Altı uşaq pyesləri No 1, 2, 3, 5 Əsər 19, 38, 53, 62: Sözsüz mahnılar (seçmə yolu ilə)
Məlikov A.	“Ağır vals”, “Zarafat”, “Noktürn”
Mirzəyev M.	Gənclik albomu: Yumoreska, Lirik rəqs, Vals, Gəzinti, Arzu, Prelüd. Azərbaycan folkloru mövzusunda altı pyes Yürüş
Mirzəzadə X.	
Motsart V.	Altı vals (seçmə yolu ilə)
Nəzirova E.	“Rəqs” (L. Yeqorova, R. Siroviç məcmuəsindən II hissə)
Neymətov H.	Altı pyes: “Nağıl”, Uşaq pyesləri
Nilsen K.	Əsər 11. Beş pyes (seçmə yolu ilə)
Paxulski H.	Əsər 8. Prelüd c moll
Prokofyev S.	Əsər 65. Uşaq musiqisi: Səhər, Axşam, Vals, Yağış və göy qurşağı, Çəyirtkələrin yürüşü;

Rakov N.	Əsər 31. "Qoca nənənin nağılları": seçmə yolu ilə Akvarellər (müxtəlif tonallıqda 24 pyes): Ağ zanbaq, Atəş bəcəkləri, Qaranquş, Skertsino
Ramo J. Rzayev A.	İki menuet: Menuet G Dur Rəqs süitəsi: № 2 g moll, № 3 G Dur
Rüstəmov E. Sibelius Y. Sviridov G.	Qəmgin mahnı Arabeska "Uşaqlar üçün pyeslər albomu": Qış, Kiçik tokkato, İnadkar, Cadugər, Qəmli mahnı
Şopen F. Şostakoviç D.	Əsər 72. Üç Ekossez: № 3 "Kuklaların rəqsi", Polka, Vals-zarafat, Romans
Sultanova A.	Uşaq şəkilləri: Gəzinti, Çoban, Beşik nəğməsi, Qorxulu nağıl, Yürüş, Yelləncək, Topla oyun, Vals
Şubert F.	"Sentimental Valslar" op. 50 № 12, № 13; Skertso B Dur.
Şuman R.	Əsər 68. Gənclik albomu: Şimal mahnısı, Matrosların mahnısı, Pyes № 21 C Dur, Pyes № 26 F Dur,

Şedrin R.
Zeynallı A.
Zirinq V.

Şaxta baba.
Yumoreska Des Dur
Çahargah
Əsər 13. Polka;
Əsər 21. Nağıl, Rəqs

• Azərbaycan xalq rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri /Tərtib edən F. Bədəlbəyli, O. Rəcəbov, G. Abdullazadə, N. Mustafayev. – Bakı: “Mütərcim”, 2011: Gənclik rəqsi, Altı nömrə, Narıncı, Turacı, Tərəkəmə, Mirzəyi xalq rəqsləri.

ALTINCI SİNİF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdlə 7 – 11 müxtəlif xarakterli musiqi əsərləri hazırlamalıdır: 2 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 2 – 4 pyes, 2 – 4 etüd.

Müəllim şagirdin ifaçılıq imkanlarını inkişaf etdirərək ona musiqi əsəri üzərində işə məsuliyyətli yanaşmağı, musiqi cümlələri ilə melodik, harmonik xətti duyaraq aparmağı, musiqinin xarakterini göstərməyi, mexaniki ifaya yol verməməyi öyrətməlidir.

Tədris ilinin I və II yarımilində texniki dinləyişin keçirilməlidir. Texniki dinləyişdə tələblərə uyğun olaraq şagird bir major, onun paralel minor qamması və bir etüd ifa etməlidir. Eyni zamanda “Musiqi terminləri” üzrə şagirdin bilik səviyyəsi də yoxlanılmalıdır.

Qammalar üzrə tələblər:

Si major (H Dur) – sol diyez minor (gis moll)

Re bemol major (Des Dur) – si bemol minor (b moll)

Keçilən **major qammalar** 4 oktava həcmində iki əllə düz və əks istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə üç və ya dörd səslili (əlin böyüklüyündən asılı olaraq) akkordlarla, qısa, qırıq və uzun arpeciolar dönmələrilə, xromatik qamma, tersiya, desima və seksta, dominant septakkord qısa və uzun (dönməsiz) ifa edilməlidir.

Keçilən **minor qammalar** 4 oktava həcmində (natural, harmonik, melodik) iki əllə yalnız düz istiqamətdə, tonika üçsəslisi dönmələrilə üç və ya dörd səslili (əlin böyüklüyündən asılı olaraq) akkordlarla, qısa, qırıq və uzun arpeciolar dönmələrilə, xromatik qamma ifa edilməlidir.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə I yarımillik imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 və ya 2 pyes;

II yarımil – 2 etüd (biri texniki dinləyişdə, digəri isə II yarımillik imtahanında ifa olunur), 1 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 1 və ya 2 pyes.

Azərbaycan ladları ilə tanışlıq

“Bayatı-Şiraz” ladının səs qatarı və tam kadanslar (I yarımil).

“Hümayun” ladının səs qatarı və tam kadanslar (II yarımil).

Baxın: Üzeyir Hacıbəyli, Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları: Musiqi məktəbləri və texnikumları üçün adaptasiya olunmuş dərs vəsaiti / Tərtibçi: – Tərlan Seyidov. – Bakı: E. L., 2010, s.21, 23.

Dərs vəsaitinin elektron versiyası:

https://www.anl.az/el/musiqi_edebiyati/kitab/2014/7312.pdf

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Bax İ.S.

Kiçik prelüdlər və fuqalar:
Üçsəsli fuqa № 4 C Dur,
Üç səsli fuqa № 5 C Dur,
Prelüdiya və fuqetta № 60 d
moll;
İkisəsli invensiyalar:
№ 3 D Dur,
№ 5 E Dur,
№ 7 e moll,
№ 10 G Dur,
№ 11 g moll,
№ 12 A Dur,
№ 15 h moll.
Üçsəsli invensiyalar:
№ 1 C Dur,
№ 2 c moll,
№ 6 E Dur,
№ 7 e moll,
№ 10 G Dur,

	№ 11 g moll,
	№ 15 h moll;
	Fransız süitəsi:
	Süita h moll –
	Allemanda, Sarabanda,
	Menuet;
	Süita G Dur – Kuranta,
	Qavot;
	Süita E Dur – Allemanda,
	Kuranta,
	Menuet;
	“Yaxşı temperasiyalı klavir”
	(YTK), I cild:
	Prelüd və fuqa c moll, prelüd
	və fuqa E Dur.
Bax F.E.	Fuqa D Dur
Cəfərova A.	Altı prelüd (seçmə yolu ilə).
Fisher İ.K.	Prelüd və Fuqa a moll
Hendel G.	Süita № 8 f moll:
	Allemanda, Kuranta, Jiqa
	Kapriççio g moll
	Passakaliya g moll
Kabalevski D.	Prelüdlər və Fuqalar (seçmə
	yolu ilə);
	Fuqa-mahnı
Qlinka M.	Fuqa Es Dur
Qriq E.	Əsər 38. Kanon
Mirzəyev M.	İki səsləli fuqa.
Rimski-Korsakov N.	Prelüd G Dur
Sorokin K.	Gənlik üçün polifonik dəftər.

	Əsər 78. “24 prelüd və fuqalar”:
	№ 3 G Dur,
	№ 5 D Dur.
Şedrin R.	İki səsli fuqa a moll
Şostakoviç D.	24 prelüd və fuqalar: № 1
Umudov M.	9 prelüd (seçmə yolu ilə).
Axundova P.	Vals

• Fortepiano üçün pedaqoji repertuarın xrestomatiyası.
Polifonik pyeslər. UMM VI sinfi /Tərtib edən: N. Kopçevski.
Burax.1. – M.: 1981:

Bax İ.S. – Qedike A.	Xoral prelüd h moll
Bax İ.S.	Fuqa e moll, Xoral prelüd d moll, Xoral prelüd G Dur
Bukstexude D.	Xoral prelüd d moll
Persell Q.	Qraund
Rimski-Korsakov N.	Üçsəsli fuqetta g moll
Teleman G.F.	Fantaziya h moll
Freskobaldi J.	Üç fuqa: E

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Bax İ.S.	Konsert g moll, I hissə Konsert d moll, I hissə Konsert f moll, I hissə
Berkoviç İ.	Paçanini mövzusunda variasiyalar

Bethoven L.	Yüngül sonata № 2 f moll, I hissə. Sonatina Es Dur, I hissə. Əsər 49. Sonata № 1 g moll, I hissə; Sonata № 2 G Dur, I hissə
Cəfərova A. Çımaroza D.	Mövzu variasiyalarla Sonata № 9 B Dur; № 22 B Dur; № 20 A Dur (Lukomski redaktorluğu ilə)
Haydn Y.	Konsert D Dur, G Dur Sonatalar: № 5 C Dur, III hissə; № 9 D Dur, III hissə; № 10 G Dur, I hissə; № 12 G Dur, III hissə; № 17 G Dur, I hissə; № 20 D Dur, III hissə; № 29 A Dur, I hissə və ya II, III hissələr; № 31 D Dur, III hissə; № 35 Es Dur, III hissə; № 37 G Dur, I hissə; № 41 Es Dur, I hissə; № 43 C Dur, I hissə Sonatalar: № 2 e moll, II-III hissələr, № 5 C Dur, № 7 D Dur, II-III hissələr,

	№ 12 G Dur, № 18 E Dur, II-III hissələr, № 21 F Dur, I hissə, № 28 A Dur, II-III hissələr, № 30 B Dur, II-III hissələr, Konsert D Dur, III hissə Konsert G Dur, III hissə Sonatina
Hacıyev T. Kabalevski D.	Əsər 40. Yüngül variasiyalar № 2 a moll; Əsər 13. Sonatina C Dur I hissə və ya II, III hissələr. Sonatina C Dur Sonatina № 4 Əsər 26. Sonata D Dur Sonatina a moll Sonatina a moll “Düz dərələr arasında” rus xalq mahnısı mövzusunda variasiyalar
Kapustin N. Kikta V. Klementi M. Qarayev Q. Qlazunov A. Qlinka M.	
Motsart V.	Konsertlər № 1, № 8, № 11, № 14 Sonatalar: № 2 F Dur, II, III hissə; № 4 Es Dur, II, III hissə; № 15 C Dur, I hissə və ya II, III hissələr; № 19 F Dur, II hissə
Muşel Q.	Altıncı konsert, II və III hissələr.

Nəsirbəyov M.	Sonatina g moll, I hissə
Nəzirova E.	Sonata d moll
Polunin Y.	Konsertino a moll
Rakov N.	Konsertlər (seçmə yolu ilə)
Reger M.	Əsər 89. Sonatina № 2 D Dur.
Sibelius Y.	Əsər 67. Sonatina № 1, I hissə
Silvanski N.	Pioner konserti, Fortepiano üçün altı variasiya G Dur
Skarlatti D.	Sonata c moll, Sonata G Dur.
Sorokin K.	Əsər 10. Belarus mövzusunda variasiyalar
Sultanova A.	Sonatina G Dur, I-II-III hissələr

• Fortepiano üçün pedaqoji repertuarın xrestomatiyası.
İri formalı əsər. UMM VI sinfi. Burax.1. /Tərtib edən: N.
Kopçevski. – M.:1984:

Vanxal Y.	Sonata A Dur
Haydn Y.	Mahnı variasiyalarla (“La Rokselan”)
Qreçaninov A.	Əsər 110 № 2. Sonatina F Dur, II hissə.
Kikta V.	Əsər 1. Sonatina
Rieti V.	Mövzu variasiyalarla Es Dur

ETÜDLƏR

Aleksandrov An.	Əsər 33. Etüdlər e moll, a moll
Berens Q.	“32 seçilmiş etüd”: Əsər 61. № 13, 15, 27, 37;

Bertini A.	Əsər 88. Etüdlər № 3, 28 “28 seçilmiş etüd” Əsər 29 və 32-dən Etüdlər (seçmə yolu ilə)
Çerni K.	Əsər 299. Etüdlər № 5, 8, 9, 11, 12, 14, 15.
Dvarionas B. Kabalevski D. Kirkor G.	Sanka ilə dağda Əsər 27. Etüd № 14 F Dur. Əsər 15. “12 pyes-etüd”: Etüdlər № 8 A Dur, № 9 C Dur, № 10 E Dur, № 11 h moll.
Kramer İ. Qedike A.	Əsər 60. Etüdlər: № 1, 8 Əsər 59. Etüd № 12 Əsər 101. 12 melodik etüd
Heller S.	“Seçilmiş etüd”: Əsər 45, 46 və 47-dən № 10, 14, 21, 26, 36, 37.
Herts A. Quliyeva F. Lak T.	Əsər 179. Etüdlər № 3, 4, 5 Etüd № 1 Əsər 75. və Əsər 95. Seçilmiş etüdlər: № 9, 17, 19, 20
Lavalle K. Leşqorn A.	Kəpənək Əsər 66. Etüdlər № 9, 12, 14, 15, 17-21, 23, 24, 30; Əsər 38. Etüd № 6, 13 Əsər 136. Cəldlik məktəbi: № 2-5, 7-10, 12
Lukomski L.	Atəş böcəkləri

Moşkovski M.	Əsər 18. Etüdlər № 3, 8,10, 11;
	Əsər 91. Etüdlər № 1, 5, 7
Myaskovski N.	Əsər 91. Etüd № 2, 3
Neypert E.	Əsər 17, 18, 19, 20-dən seçilmiş etüdlər
Parsxaladze M.	Etüd D Dur
Ravina Q.	Əsər 50. Etüd № 5, 22;
	Əsər 60. Etüd № 5
Rıbitski F.	Əsər 54. Etüd № 16
Sorokin K.	Konsert etüdü a moll
Şitte L.	Əsər 68. Etüdlər: № 10, 17, 21, 23;
	Əsər 75. Etüd № 5
Şedrin R.	Etüd a moll

- Pedaqoji repertuarın xrestomatiyası. Etüdlər. UMM VI sinfi. Burax.1, 2. – M.: 1982.

- Gənc pianoçu. UMM III, VI-VII sinfi /Tərtib edən: V. Natanson, L. Royzman: Etüdlər (seçim üzrə).

PYESLƏR

Albenis İ.	Əsər 12. Pavana, Kapriççio; Malaguena e moll;
	Əsər 12. Prelüd d moll (Miliç redaktorluğu ilə)
Alyabyev A.	Mazurka Es Dur

Arenski A.	Romans F Dur
Bağirov Z.	Kukla tamaşası: Cəsur atlılar, Beşik nəğməsi, Təntənəli yürüş
Baneviç S.	Andersenin nağılları əsasında- Polonez, At, Siçovul, Kareta
Bethoven L.	Əsər 33. Baqatellər № 3 F Dur, № 6 D Dur; Əsər 119. Baqatellər № 1 G Dur, № 2 C Dur, № 3 D Dur, № 5 c moll.
Çaykovski P.İ.	Əsər 37. "İlin fəsilləri": Mart, Aprel, Torağayın mahnısı; Əsər 39. Uşaq albomu: İfritə- qarı; Əsər 40. Qəmgin mahnı № 2, Sözsüz mahnı № 6; Əsər 54. Beşik nəğməsi № 10, "Fırtına".
Dadaşov A.	Altı miniatür: № 1, 2, 3
Doqa E.	Prelüdlər
Ələsgərov S.	Azərbaycan xalq mahnısı "Girdim yarın bağçasına"
Əliyeva İ.	Prelüdlər № 3, 4, 8
Əlizadə F.	Prelüd
Əmirov F.	İki rəqs (Azərbaycan xalq mövzusunda iki pyes) № 2

Ərtoğrol C.	On iki miniatür: “Ballada”, “Yumoreska”, “Tökkata”.
Əzizov Ə.	9 variasiya (seçmə yolu ilə).
Əzimov A.	“On prelüd” (seçmə yolu ilə)
Hacıyev R.	Prelüd “Uşaq və gənclər üçün musiqi”, Əlcəzair dəftəri: “Əcəzair rəqsi”, “Mahni”, “Rəqs”.
Hüseynli Q.	Uşaq albomu: Məktəbə gedərkən, Çahargah
İbrahimova S.	Azərbaycan təranələri (fortepiano üçün pyeslər)
Kabalevski D.	Əsər 60. Rondo-marş № 1
Kuperen F.	Melodiya h moll
Küi S.	Əsər 20. Kantabile № 5, Moderato As Dur.
Qarayev Q.	Orta səviyyəli altı pyes: “Xəzri küləyi”, “Yeddi gözəl” baletindən seçilmiş parçalar: “Aişənin rəqsi” (fortepiano üçün köçürəni Z. Stelnikdir)
Qillok V.	“Moonlight mood” Vals – Etüd
Qlier R.	Əsər 1. Mazurka № 1; Əsər 16. Melodiya B Dur; Əsər 31. Xəyal № 4, Xalq mahnısı № 5, Vals № 6;

Qreçaninov A. Qriq E.	Əsər 34. Melodiya № 13 Əsər 37. Prelüd b moll Əsər 3. Poetik şəkillər: № 1 e moll; Əsər 17. Norveç rəqs və mahnıları: Yolsterdən rəqs № 5, Gəlinin mahnısı № 6, Mən balaca qızı tanıyıram № 16; Əsər 38. Lirik pyeslər: Elegiya, Melodiya; Əsər 43. Lirik pyeslər: Quş, Kəpənək
Quliyev T.	Cəmilənin albomu: “Göl qucağında”, “Nağıl”, “Marş”
Lyadov A.	Əsər 1. Baqatel H Dur; Əsər 26. Kiçik vals; Əsər 40. Prelüd d moll; Əsər 44. Barkarola Fis Dur
Mak-Douell E.	Əsər 51. Amerika meşə nağılları: Su zanbağı № 6, Çay qırağında № 9
Mendelson F.	Sözsüz mahnılar: № 2, 4, 6, 9, 12, 35, 48
Metallidi J. Məlikov A.	“Yumoreska”, “Toledoda gecə” Prelüdlər № 1,2 Noktürn, Skertso, Üç vals: № 1, 2, 3; Ötəri anlar: № 1, 3, 4, 5, 6
Mirzəyev M.	Gənclik albomu: Lirik, Skertso, Vals, Tokkata,

	Noktürn, Marş. Azərbaycan folkloru mövzusunda altı pyes: İkinci xorovod, Üçüncü xorovod, Dördüncü xorovod
Musorqski M. Myaskovski M.	Göz yaşı Əsər 74. Pyes № 3 “Mürgüləyərəkən”
Neymətov H. Nəsirbəyov M. Niyazi Prokofyev S.	Altı pyes: “Nağıl”, “Qaytağı” Prelüdlər № 1 “Xoreoqrafik vals”, “Prelüd” Əsər 65. Uşaq musiqisi- Tarantella, Ləkə oyunu, Peşman olmaq, Vals
Rakov N.	Novellettalar (Fortepiano üçün 10 kiçik pyes): № 2 Əfsanə C Dur, № 3 Arabeska, № 9 Mazurka. Akvarellər (Fortepiano üçün 9 pyes): № 1 Akvarel, № 2 Mazurka. Bütün tonallıqlarda 24 pyes: Qaranquş
Rebikov V.	Fortepiano üçün pyeslər, I dəftər: Sözsüz mahnı D Dur.
Rzayev A.	Yallı, Rəqs süitəsi: № 1 Do major

Sibelius Y. Slonimski S. Sviridov Q.	Əsər 40. Beşik nəğməsi № 40 Pyeslər (seçmə yolu ilə) “Uşaqlar üçün pyeslər albomu”: Musiqili mahnı, Qəmgin mahnı
Sultanova A.	Uşaq şəkilləri: Qorxulu nağıl, Balaca balerina, Şən səyahətçilər
Süçəddinov F. Şedrin R.	“Vətən balladası” “Qozbel at” baletindən yeddi pyes (seçmə yolu ilə)
Şostakoviç D. Şopen F.	İspan rəqsi Kantabile B Dur, Polonez g moll (ölümündən sonra əsər), Əsər 69. Vals № 1, Vals № 2 h moll.
Şubert F.	Əsər 171. Lendlerlər “Musiqili an” № 3 op.94, f moll
Şuman R.	Əsər 68. Gənclik albomu: Qərib, Qış № 2, Xatirə, Teatrın əks-sədaları
Zülfüqarov C. Zülfüqarov O.	“Fantaziya” 24 prelüd (əlyazma)

• Qaytağı, Rövşəni, Şamaxı, Əsgərani, Qızıl gül,
Xalabacı, Qazağı xalq rəqsləri // Azərbaycan xalq
rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri /Tərtib edən F.

Bədəlbəyli, O. Rəcəbov, G. Abdullazadə, N. Mustafayev. –
Bakı: “Mütərcim”, 2011.

YEDDİNCİ SİNİF

Tədris ili ərzində müəllim şagirdlə 7 – 11 müxtəlif xarakterli musiqi əsərləri hazırlamalıdır: 2 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 2 – 4 pyes, 2 – 4 etüd.

Müəllimə şagirdlə tədricən çətinləşən materiallardan istifadə edərək notu üzündən oxuma və transpozisiya edərək məşqlərin davam etdirilməsi tövsiyə olunur.

AKADEMİK DİNLƏYİŞ

I yarımil (dinləyiş) – 1 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər;

II yarımil (dinləyiş) – 1 və ya 2 etüd, 1 pyes.

Buraxılış imtahanı – 2 etüd, 1 polifonik əsər, 1 iri formalı əsər, 1 pyes.

TƏXMİNİ REPERTUARIN SİYAHISI

POLİFONİK ƏSƏRLƏR

Bax İ. S.

Fransız süitası:

E Dur, G Dur, d moll, c moll

İngilis süitası:

A Dur Burre 1, 2;
 a moll Prelüd, Allemanda,
 Burre 1, 2, Jiqa;
 g moll Prelüd,
 Allemanda, Qavot 1, 2, Jiqa;
 e moll Sarabanda,
 Paspye, Jiqa
 Kiçik Prelüdlər və Fuqalar:
 Prelüd və Fuqa №8 a moll
 Üçsəsli invensiyalar:
 e moll,
 a moll,
 D Dur,
 f moll,
 d moll;
 YTK. I və II cild (seçmə yolu
 ilə);
 Fantaziya c moll
 Bax İ.S. - Kabalevski D. Orqan prelüdləri və fuqaları
 (Seçmə yolu ilə)
 Hendel G. Fuqetta D Dur
 Çakona F Dur
 Süita G Dur.
 Frid Q. İvensiyalar:
 № 4 B Dur,
 № 11 G Dur,
 № 12 cis moll,
 № 13 A Dur,
 № 14 fis moll,
 № 16 b moll.

Qlinka M.	Fuqa a moll.
Lyadov A.	Əsər 34. № 2 Kanon c moll, Əsər 41. № 2 Fuqa d moll.
Şostakoviç D.	Əsər 87. № 1 Prelüdiya və fuqa C Dur.
Zeynallı A.	İki fuqa (üç səslı): № 1 e moll, № 2 g moll.

İRİ FORMALI ƏSƏRLƏR

Bax F.E.	Rondo h moll, Sonatalar: c moll, f moll, a moll.
Bethoven L.	Əsər 20. Sonata № 1 f moll; Əsər 10. Sonatalar: № 5 c moll, № 6 F Dur; Əsər 13. Sonata № 8 c moll; Əsər 14. Sonatalar: № 19 E Dur, № 16 G Dur; Əsər 15. Konsert № 1 C Dur; Əsər 19. Konsert № 2 B Dur; Əsər 51 Rondo: C Dur, G Dur; Əsər 79. Sonata №25 G Dur; Doqquz variasiya.
Dadaşov A.	Sonatina №1
Eşpay A.	Sonatina d moll, I və ya II, III hissələr

Əzizov Ə.
Haydn Y.

Sonatina
Sonatalar: № 2 e moll I hissə;
№ 3 Es Dur, I hissə;
№ 4 g moll, I hissə;
№ 6 cis moll, I hissə;
№ 7 D Dur, I hissə;
№ 9 D Dur, I hissə;
№ 13 Es Dur, I hissə;
№ 14 F Dur, I hissə;
№ 15 D Dur, I hissə;
№ 18 E Dur, I hissə;
№ 20 D Dur, I hissə;
№ 21 F Dur, III hissə;
№ 22 B Dur, I hissə;
№ 23 A Dur, I hissə;
№ 26 Es Dur, I hissə;
№ 30 E Dur, I hissə;
№ 31 D Dur, I hissə və ya
II, III hissələr;
№ 39 h moll, I hissə
Fantaziya C Dur
Konsert D Dur

Hacıyev R.
İbrahimov R.
Kabalevski D.

Sonatina d moll
Sonatina
Sonata № 3 F Dur – II, III
hissələr
Konsert № 3 D Dur - I və ya
II, III hissələr

Klementi M.

Əsər 26. Sonata fis moll;
Əsər 28. Sonata D Dur

Qarayev Q.	Sonatina a moll
Mahmudov E.	Sonatina (II, III hissələr)
Mendelson F.	Konsert №1 g moll; Konsert №2 d moll
Mirzəyev M.	Lirik Sonata
Motsart V.	Fantaziya d moll Rondo D Dur Sonatalar: № 5 G Dur I hissə; № 7 C Dur, I hissə; № 9 D Dur, I hissə; № 12 F Dur, I hissə; № 13 B Dur, I hissə; № 14 c moll, III hissə; № 16 B Dur, I hissə
Nəsirbəyov M.	Fantaziya və sonata, Sonatina № 2 a moll, Sonatina № 3 e moll, Sonatina d moll.
Rəcəbov O.	Sonatina №2 C Dur
Skarlatti D.	60 Sonata C Dur, D Dur, a moll
Sibelius Y.	Sonatina E Dur

- Fortepiano üçün pədaqoji repertuarın xrestomatiyası. İri formalı əsərlər. UMM VII sinfi. Burax.1 /Tərtib edən: N. Kopçevski. – M.:1980.

- Fortepiano üçün pədaqoji repertuarın xrestomatiyası: İri formalı əsərlər. UMM VII sinfi. Burax.2 /Tərtib edən: N. Kopçevski. – M.:1983.

ETÜDLƏR

Aqafonnikov N. Arenski A.	Etüd № 1 C Dur Əsər 19. Etüd № 1 h moll; Əsər 63. № 1 Prelüd
Burgmüller F. Çerni K.	Əsər 105. № 3, F Dur Əsər 299. Etüdlər № 16, 18, 19, 20, 21, 24, 25, 29, 30; Əsər 718. Etüd № 3; Əsər 636 Etüd № 19
Kramer İ.	Əsər 60. Etüdlər № 4, 10, 17, 23
Qodar B. Qriq E.	Çələnglər. Əsər 107. № 11 Etüd f moll (Şopenin xatirəsinə)
Lak T. Leşqorn A.	Əsər 75. Etüd D Dur Əsər 66. Etüdlər № 24, 25, 27, 32; Əsər 136. Etüdlər № 19, 20, 21, 22
List F.	Gənclik etüdlər (seçmə yolu ilə)
Mak-Douell E.	Əsər 46. Daimi hərəkət, Qığılıcım
Mirzəyev M. Moşkovski M.	Etüd-tokkata Əsər 36. Etüd № 6 “Aşındırmalar”; Əsər 72. Etüdlər № 5, 6; Əsər 66. “Ani fikir” №1

Nəzirova E.	4 etüd
Ravina J. A.	Əsər 50. Harmonik etüdlər № 5, 7, 22
Rakov N.	Etüd № 1 a moll
Sibelius Y.	Əsər 76. Etüd № 2
Villa-Lobos E.	Rəqs e moll

PYESLƏR

Arenski A.	Əsər 25. Ekspromt № 1 H Dur; Əsər 36. Yaddaş çiçəyi; Əsər 42. Romans № 2 As Dur; Əsər 46. Fəvvarə qırağında № 1; Əsər 53. Romans № 1 F Dur; Əsər 63. Prelüdiya № 1.
Adıgözəlov V.	24 prelüd
Allahverdiyev C.	Dəniz və səma, Prelüdlər (seçmə yolu ilə)
Abdullayev İ.	Payız
Axundova P.	Prelüdlər (seçmə yolu ilə)
Borodin A.	Balaca süita. Monastırda, Intermezzo
Britten B.	Şən yarmarka A dur
Bağirov Z.	Kukla tamaşası: Üvertüra, Cəsur atlılar, Balerinaların rəqsi, Beşik nəğməsi, Fakir, Yürüş Miniatürlər: Prelüdlər: a moll, A Dur,

Bədəlbəyli Ə.

Kənd bayramı, Pyes,
Mahnı və rəqs, Prelüd
"Qız qalası" baletindən
seçilmiş hissələr (Q.Burşteynin
köçürməsi):

Vals,
Variasiyalar,
Adajio,
Dörd gözəlin variasiyaları,
Poladın variasiyaları.

Bədəlbəyli F.
Çaykovski P.İ.

Prelüdiya
Əsər 37 b. "İlin fəsilləri".
May, İyun, İyul, Dekabr

Debüssi K.
Dvorjak A.
Əmirov F.

Arabeskalar G Dur, E Dur
Yumoreska № 7, op.101
İki prelüd: №1 a moll,
№ 2 cis moll.

Ələsgərov S.

İki ekspromt
Rəqs tokkata,
Sözsüz mahnı Es Dur
Prelüdlər: № 1,2,4,5,6
9 variasiya (seçmə yolu ilə).

Əliyeva İ.
Ərtoğrol C.

Noktürnlər

Fild C.
Hacıbəyli Ü.
Hacıyev C.
Qarayev Q.

Cəngi, Yaxşı yol
Ballada
Orta çətinlikdə altı pyes;
24 prelüd: № 2 c moll,
№ 7 A Dur;
"Yeddi gözəl baletindən
seçilmiş parçalar (fortepiano

	<p>üçün köçürmə Z. Stelnikdir). Beşik nəğməsi. İldırımli yollarla” baletindən seçilmiş parçalar (tərtib edən: Zvitkin).</p>
Qlinka M.	Noktürn “Ayrılıq”
Qlinka M., Balakirev M.	Torağay
Qlier R.	Əsər 16. Prelüd c moll; Əsər 19. Melodiya; Əsər 43. Prelüd Des Dur
Qriq E.	Əsər 3. Poetik şəkillər; Əsər 19. Karnavaldan; Əsər 43. Yazda; Əsər 52. Şairin ürəyi; Əsər 54. Noktürn; Əsər 57. Vətən həsrəti; Əsər 62. Kiçik çay; Əsər 71. Kobold İki prelüd: № 2.
Quliyev T.	Çəkiclər, Qamışlar, Zəngli saat
Kuperen F.	Təsəlli Des Dur
List F.	Əsər 10. Prelüd Des Dur; Əsər 11. Prelüd h moll; Əsər 17. Pastoral
Lyadov A.	Altı kiçik fantaziyalar - Kolibri;
Mak-Douell E.	

Mendelson F.	Əsər 17. Cadugərlərin rəqsi Sözsüz mahnılar № 1, 7, 16, 20, 22, 29, 35, 37
Məlikov A.	Üç prelüd (seçmə yolu ilə): Düşüncə, Skertso, Tokkata
Mirzəyev M.	Konsert rondosu Tokkata D Dur, “Gənclik albomu” (seçmə yolu ilə).
Mustafazadə V. Nəzirova E.	Mart Beş prelüd (seçmə yolu ilə). Azərbaycan xalq melodiyalarının işlənməsi
Prokofyev S.	Əsər 12. Prelüd C Dur; Əsər 22. “Ötəri anlar” - № 1, 2, 4, 10, 11, 12, 17; Əsər 25. Qavot; Əsər 31. Qoca nənənin nağılları № 2 və № 3; Əsər 75. “Romeo və Culyetta”: Səhnə, Qızların zanbaqlarla rəqsi, Pater Lorenzo; Əsər 102. "Zoluşka" baletindən Vals
Pulenk, F. Ramo J. F.	Noktürn “Kabus bal” Quşların söhbəti, Toyuq, Vəhşilərin rəqsi, Qaraçı

Raxmaninov S. Sibelius Y.	Əsər 3. Elegiya, Melodiya Əsər 75. "Ağaclar" №5 Küknar
Skryabin A.	Əsər 2. № 3 Mazurka formasında eksprompt; Əsər 11. Prelüd D Dur, e moll, h moll, cis moll
Sultanova A. Şedrin R. Şopen F.	Əsgərani Yumoreska Əsər 72. Ekosezler Noktürnlər: № 2 Es Dur № 19 e moll
Şopen F., List F.	Altı Polyak mahnısı - Arzu, Üzük, Ziyafət
Şostakoviç D.	Əsər 5. Üç fantastik rəqs; Əsər 34. Prelüdlər № 2, 10, 15, 16, 17, 18, 24
Şubert F.	Əsər 90. Ekspromt Es Dur; Əsər 142. Ekspromt As Dur
Şuman R.	Əsər 99. Əlvan səhifələr – № 1, 3; Albomdan səhifələr: №4, № 6; Əsər 124. Albomdan səhifələr: Fantastik rəqs, Elf, Romans, Skertsino

- Lalə, Şalaxo, Yarış xalq rəqsləri // Azərbaycan xalq rəqslərinin fortepiano üçün işləmələri /Tərtib edən: F. Bədəlbəyli, O. Rəcəbov, G. Abdullazadə, N. Mustafayev. – Bakı: “Mütərcim”, 2011.

TÖVSIYƏ OLUNAN MƏCMUƏLƏR VƏ DƏRS VƏSAİTLƏRİ

1. Azərbaycan bəstəkarlarının pyesləri. Bakı: “İşıq” nəşriyyatı,1975.
2. Azərbaycan xalq rəqsləri (forteplano işləmələri) / Tərtib edən: Bədəlbəyli F., Rəcəbov O., Abdullazadə G., Mustafayev N. Bakı: Mütərcim, 2011.
3. Azərbaycan bəstəkarlarının kiçik həcmli forteplano əsərləri müntəxəbat forteplano kursu üçün. Bakı: 2008.
4. Abbasov Ə. Uşaq pyesləri (forteplano üçün). Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı,1948.
5. Adıgözəlov V. Lirik mahnılar. Forteplano ilə oxumaq üçün. Bakı: “Şur” nəşriyyatı, 1994.
6. Adıgözəlov V. “Uşaq pyesləri” (forteplano üçün). Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı,1960.
7. Adıgözəlov V. 24 prelüd (forteplano üçün). Bakı: “Azərbaycan” nəşriyyatı, 2001.
8. Axundova Y. Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığı. I cild. Bakı: Mütərcim, 2011.
9. Akkordlar, oktavalər, ikili notlar üzərində seçilmiş etüdlər. Burax.2 /Tərtib edən: Fedorçenko E., Efrusi E.. M.:1964.
10. Allahverdiyev C. Forteplano ilə simfonik orkestr üçün konsertin ifasına dair dərslər vəsaiti. Bakı: 2011.

11. Başlayan pianoçuya: Müasir bəstəkarların pyesləri. Burax.1 /Tərtib edən: Xitruk A. M.: 1981.
12. Başlayan pianoçuya: Müasir bəstəkarların pyesləri. Burax.2 /Tərtib edən: Bunin V. M.: 1982
13. Başlayan pianoçuya: Müasir bəstəkarların pyesləri. Burax.3 /Tərtib edən: Bunin V. M.: 1983.
14. Bayramova A. Azərbaycan bəstəkarlarının əsərləri (piano üçün). Bakı: OKA Ofset Nəşriyyat Poliqrafiya şirkəti, 2005.
15. Bədəlbəyli F., Rəcəbov O., Quliyeva N. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait (V – VI siniflər). Bakı: “Çıraq” nəşriyyatı, 2009
16. Bədəlbəyli F., Rəcəbov O., Quliyeva N., Axundova Y. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait. Dərslik. VII sinif. –Bakı: “Çıraq” nəşriyyatı, 2011.
17. Bədəlbəyli F., Rəcəbov O., Ağayeva S. Fortepianoda çalmaq üçün vəsait. Dərslik. Bakı: Çıraq, 2006.
18. Bağırov Z. Miniaturələr. Fortepiano üçün. Bakı: “İşıq”,1989
19. Dadaşov D. Prelüdlər. Fortepiano üçün. Bakı: “İşıq” nəşriyyatı, 1988.
20. Əmirov F. 12 miniatur. Fortepiano üçün. Bakı: Azərnəşr,1963.
21. Əmirov F. 2 prelüd. Fortepiano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı,1948.
22. Əmirov F. “Bip-bipin nəğməsi” fortepiano ilə oxumaq üçün uşaq mahnıları məcmuəsi. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1949.
23. Əmirov F. “Uşaq nəğmələri” fortepiano ilə oxumaq üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı,1950.

24. Əmirov F. İki prelüd. Fortepiano üçün. Bakı: Azərnəşr,1973.
25. Əmirov F. Variasiyalar. Fortepiano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı,1973.
26. Əmirov F. Azərbaycan xalq mövzuları əsasında iki pyes fortepiano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı,1953.
27. Ələsgərov S. 2 pyes. Fortepiano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1959.
28. Əzizov Ə. 10 prelüd (fortepiano üçün). Bakı: Azərnəşr,1973.
29. Fortepianoda seçilmiş etüdlər. Burax. 2. Bakı: 1963.
30. Fortepianoda çalmaq üçün dərslik. I hissə /Tərtib edən: Yeqorova L. N., Siroviç R.İ.. Bakı: 1949.
31. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM II sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1982.
32. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM III sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1983.
33. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM IV sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1982.
34. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM V sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1981.
35. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM VI sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1982.
36. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM VII sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1982.
37. Fortepiano üçün sonatina və variasiyalar. Burax.3. M.: 1972.
38. Fortepiano üçün sonatina və variasiyalar. Burax.4. M.: 1973.

39. Fortepiano üçün sonatina və variasiyalar. Burax.5 / Tərtib edən: Bataqova A. M.: 1974.
40. Fotepiano üçün sonata, sonatina, rondo və variasiyalar. I hissə /Tərtib edən: Lyaxoviskaya S.L. L.: 1961.
41. Fortepiano üçün sonatina və variasiyalar. Burax. 1 /Tərtib edən: Safronova E. – Rubbax. M.: 1979.
42. Fortepiano üçün sonatina və variasiyalar. Burax. 1 /Tərtib edən: Delnova V., Natanson V. M.: 1967.
43. Fortepiano: Tədris vəsaiti. UMM. I sinif /Tərtib edən: Miliç B. Kiyev: 1981.
44. Fortepiano musiqisi: Etüdlər. Aşağı siniflər. Burax. 4 /Tərtib edən: Bakulov A. M.:1979.
45. Fərəcov S. Albom (fortepiano üçün). Bakı: “E.L.” Nəşriyyat və Poliqrafiya Şirkəti MMC, 2012.
46. Gənc pianoçu. Burax. 1. UMM I-III siniflər /Tərtib edən: Natanson V., Royzman L. M.: 1981.
47. Gənc pianoçu. Burax. 1. UMM IV-V siniflər. M.: 1983.
48. Gənc pianoçu. Burax. 1. UMM VI-VII siniflər. M.: 1984.
49. Hacıbəyli Ü. Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları. Musiqi məktəbləri və texnikumları üçün “Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları”, “Solfecio”, “İmprovizasiya və bəstələmə”, “İxtisas aləti”, “Ümumi fortepiano” fənnlərində Azərbaycan ladlarının öyrənilməsinə dair adaptasiya olunmuş dərs vəsaiti / Tərtib edən: Seyidov T. Bakı:1990.
50. Hacıbəyli Ü. “Pyeslər” dörd əllə fortepiano üçün / İşləyəni Terequlova E. M.:1990.
51. Hacıbəyli Ü. Uşaq albomu. Fortepiano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1961.

52. Hacıbəyov İ. Fortepiano üçün seçilmiş əsərləri. Bakı: 2006.
53. Hacıyev C. Musiqi lövhələri. Bakı: “İşıq” nəşriyyatı, 1982.
54. Hüseyinli B. Dörd pyes. Fortepiano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1959.
55. Hüseyinli Q. “Uşaq mahnıları”. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1956.
56. Hüseyinli Q. “Mahnılar”. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1961.
57. Xarici bəstəkarların seçilmiş etüdləri. Burax. 1. UMM I-II siniflər/Tərtib edən: Rubbax A., Natanson V. M.: 1973
58. Xarici bəstəkarların seçilmiş etüdləri. Burax. 2. UMM III-IV siniflər/Tərtib edən: Rubbax A., Natanson V. M.: 1967
59. Xarici bəstəkarların seçilmiş etüdləri. Burax. 3. UMM V-VI siniflər/Tərtib edən: Rubbax A. M.: 1968.
60. Xarici bəstəkarların seçilmiş etüdləri. Burax. 4. UMM VI-VII siniflər/Tərtib edən: Rubbax A., Natanson V. M.: 1968.
61. Xarici bəstəkarların seçilmiş etüdləri. Burax. 1. UMM VII sinif /Tərtib edən: Natanson V., Delnova V. M.: 1968.
62. Xarici bəstəkarların pyesləri. Burax.2. UMM orta və yuxarı sinif /Tərtib edən: Timakin E. M.: 1969.
63. Xəlilov R. Altı prelüd. Fortepiano üçün. Bakı: Şirvanəşr, 1999.
64. İbrahimova S. Xüsusi pedaqoji hazırlıq kursu üzrə müntəxəbat. Bakı: “Adiloğlu” nəşriyyatı, 2008.
65. İkili notlar üzərində seçilmiş etüdlər. M.:1964.
66. Kalinka: Başlayan pianoçunun albomu /Tərtib edən: Bakulov A., Sorokin K. M.: 1984.

67. Qarayev Q. Altı uşaq pyesi. Fortepiano üçün. Bakı: 1973
68. Qarayev Q. Fortepiano əsərləri. Bakı: "İşıq" nəşriyyatı, 1979.
69. Quliyev M. Albom. Fortepiano üçün. Bakı: "İşıq" nəşriyyatı, 1980.
70. Quliyeva F. Etüdlər. Fortepiano üçün. Bakı: "İşıq", 1975.
71. Qurbanov B. "Bəstəkar məcmuəsi". Bakı: "Şur", 2009.
72. Quliyev C. Piano əsərləri. Bakı: "E.L." Nəşriyyatı və Poliqrafiya şirkəti MMC, 2009.
73. Mansurov E. Fortepiano üçün miniatürlər. Bakı: 1996.
74. Nəzirova E. Uşaq pyesi. Azərbaycan xalq melodiylarının fortepiano üçün işləmələri. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1957.
75. Nəzirova E. Pyeslər. (Azərbaycan xalq melodiylarının fortepiano üçün işləmələri). Bakı: Azərnəşr, 1963.
76. Nəzirova E. Prelüdlər. Fortepiano üçün. Bakı: Azərnəşr, 1965.
77. Nəzirova E. 4 Etüd. Bakı: Azərbaycan Dövlət Musiqi Nəşriyyatı, 1953.
78. Niyazi. Pyeslər. Fortepiano üçün. Bakı: 2005.
79. Pedaqoji repertuar: Polifonik pyeslər. UMM kiçik sinifləri. Burax.1 /Tərtib edən: Royzman L. M.: 1975.
80. Pedaqoji repertuar: Polifonik pyeslər. UMM orta sinifləri. Burax.1 /Tərtib edən: Royzman L. M.: 1976.
81. Pedaqoji repertuar: Polifonik pyeslər. UMM V sinfi. Burax.5 /Tərtib edən: Delnova V.

82. Pedaqoji repertuar: Polifonik pyeslər. UMM yuxarı siniflər. Burax.1 /Tərtib edən: Bakulov A. M.: 1972.
83. Pedaqoji repertuar: Fortepiano üçün pyeslər. /Tərtib edən: Rozenblyum F. L.: 1966.
84. Pedaqoji repertuar: Sonatinalar və variasiyalar. UMM IV sinfi. Burax.1 /Tərtib edən: Delnova V. M.: 1972.
85. Pedaqoji repertuar: Sonatinalar və variasiyalar. UMM VII sinf. Burax.2 /Red. Delnova V., Rubbax A. M.: 1970.
86. Pedaqoji repertuar: Etüdlər. Burax.4. UMM IV sinif / Tərtib edən: Delnova V. M.: 1974.
87. Pedaqoji repertuar: UMM VI sinif. Etüdlər. Burax.3. / Tərtib edən: Natanson V. M.: 1973.
88. Pedaqoji repertuar: UMM VII sinif. Etüdlər / Tərtib edən: Natanson V. M.: 1976.
89. Pedaqoji repertuar: UMM yuxarı sinif. Etüdlər. Burax.1. /Tərtib edən: Bakulov A. M.: 1967.
90. Pedaqoji repertuar: UMM yuxarı sinif. Etüdlər. Burax.2. / Tərtib edən: Bakulov A. M.: 1968.
91. Pedaqoji repertuar: UMM. Müxtəlif müəlliflər /Tərtib edən: Bataqova A. M.:1966.
92. Polifonik pyeslər.UMM yuxarı sinif. Burax.2 /Tərtib edən: Royzman L. M.: 1976.
93. Rəcəbov O. 14 miniatür. Bakı: Şirvanəşr. 2004.
94. Rəcəbov O. Piano üçün əsərləri. Rapsodiya. Trabzon: 1998.
95. Rus və sovet bəstəkarlarının fortepiano transkripsiyaları. Burax. 1 /Tərtib edən: Royzman L. M.:1963.
96. Sonatina və variasiyalar. Burax. I. UMM IV-VII siniflər /Tərtib edən: Bakulova A. M.: 1969.

97. Seçilmiş oktavalı etüdlər. Burax.1/Tərtib edən: Siver M. M.:1961.

98. UMM üçün fortepiano musiqisi: Polifonik pyeslər I-II siniflər /Tərtib edən: Orlova E. M.: 1969.

99. Yusifova A. Milli naxışlar. Forteplano üçün 10 konsert pyesi. Bakı: 2012.

100. Ukrayna bəstəkarlarının etüdləri və virtuoz pyesləri. Kiyev:1961.

101. Zeynallı A. Uşaq suitası. Forteplano üçün. Bakı: Azərbaycan Dövlət Nəşriyyatı,1969.

102. Zeynalova X. Uşaq pyesləri silsiləsi. Bakı: ADMİU-nun Nəşriyyat Poliqrafiya Mərkəzi, 2005.

103. Амиров Ф. Прелюдии для фортепиано. Москва: Музыка, 1966.

104. Амиров Ф. Прелюдии для фортепиано. Москва: Музыка, 1963.

105. Амиров Ф. Детские картинки. Москва: Советский композитор, 1963.

106. Библиотека юного пианиста. Детские пьесы композиторов Азербайджана (средние и старшие классы детских музыкальных школ). – Москва: Советский композитор,1980.

107. Гаджиев Р. Музыка для детей и юношества. Москва: Советский композитор, 1989.

108. Караев К. 24 прелюдии для фортепиано. Москва: Музыка, 1977.

109. Караев К. Детский альбом. Москва: Советский композитор. 1978.

110. Кулиев Т. Альбом Джамили. Двенадцать пьес для фортепиано. Москва: Советский композитор, 1987.

111. Меликов А. Пьесы для ф-но. Москва: Советский композитор, 1973.
112. Меликов А. Альбом пьес для фортепиано. Москва: «Советский композитор». 1990.
113. Мирзоев М. Фортепианная музыка для детей и юношества. Москва: Советский композитор, 1989.
114. Мирзоев М. Юнощеский альбом для фортепиано. Москва: Музыка, 1966.
115. Мирзазаде Х. Детские пьесы для фортепиано. Москва: "Советский композитор", 1977.
116. Раджабов О. Музыкальная азбука. Баку: Ширваннешр, 2005.

MƏSLƏHƏT GÖRÜLƏN METODİKİ ƏDƏBİYYAT

1. Abasquliyev O.H. Kəngərinskaya T.F. Fortepiano metodikasından mühazirə kursu. Bakı: "TS", 2001.
2. Bədəlbəyli Ə. Musiqi haqqında söhbət // Uşaq və gənclər haqqında ədəbiyyat. Bakı: Azərnəşr, 1953.
3. Hacıbəyli Ü. Azərbaycan xalq musiqisinin əsasları. - Bakı: "Apostrof" Çap Evi, 2010.
4. Əliyeva F.Ş. Musiqi tariximizin səhifələri. Bakı: Adiloğlu, 2003.
5. Bədəlbəyli F. Məqalələr. Materiallar. Tərtib edən: T.M.Seyidov, A.M.Hüseynova. Bakı: Qapp-poliqraf, 1991.
6. XX əsr Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixinin qaynaqları. I cild / Tərtib edən: F. Ş. Əliyeva. - Bakı: Nurlan, 2005.

7. XX əsr Azərbaycan musiqi mədəniyyəti tarixinin qaynaqları. II cild / Tərtib edən: F. Ş. Əliyeva. Bakı: Nurlan, 2005.

8. Seyidov T.M. Musiqi ifaçılığı və nəzəriyyəsi məsələləri. // Məktəb-studiyanın müəllimlərinin elmi-metodoloji işlərinin toplusu. Bakı:2009.

9. Абаскулиев О.Г., Сеидов Т.М., Халилов У.А., Алиева Э.М., Гаджиева Ф.А. К вопросу изучения и исполнения фортепианной музыки. Методические разработки. Выпуск 1. Баку: 1983.

10. Мамедова Л. Значения ансамблевой игры, приемы и методы работы. О роли фортепианного ансамбля в становлении профессионального музыканта (методические рекомендации). Баку: 2008.

11. Мамедова Л.Б. Процесс фортепианного обучения. Форма и методы организации учебного процесса (методические рекомендации). - Баку: 2009.

12. Мусабекова С.Г., Плям И.Г. Чтение с листа в классе общего фортепиано (методические указания). Баку: 1972.

13. Мустафаева С. О работе над развитием фортепианной техники у учащихся в старших классах педагогической подготовки первых годов обучения в вузе (методические рекомендации). Баку: 2001.

14. Саламзаде Д.С. К вопросу некоторых приемов игры на фортепиано (методические рекомендации). Баку: 1983.

15. Абасова Э.А. Узеир Гаджибеков. Путь жизни и творчества. Баку: Елм, 1985.

16. Абдуллазаде Г.А. Музыка, человек, общество (в древней и средневековой культуре Востока и Запада). Баку: Язычы, 1991.

17. Адыгезалзаде З.А. Фортепианные миниатюры Фикрета Амирова. - Баку: Ишыг, 1979.
18. Актуальные проблемы фортепианного исполнительства и педагогики. Вып. 1. / Ред.-сост. Ф.Ш.Бадалбейли. Баку: Адильоглы, 2006.
19. Актуальные проблемы фортепианного исполнительства и педагогики. Вып. 2, / Ред.-сост. Ф.Ш.Бадалбейли. Баку: Адильоглы, 2008.
20. Алексеев А.Д. Из истории фортепианной педагогики. Киев: Музична Украина, 1974.
21. Алексеев А.Д. История фортепианного искусства I и II чч. 2-е изд.доп. М.: Музыка, 1988.
22. Алексеев А.Д. История фортепианного искусства 2ч. М.: Музыка, 1967.
23. Алексеев А.Д. Клавирное искусство. Вып. 1 М.-Л.: Музгиз, 1952.
24. Алиев Ю.Б. Настольная книга школьного учителя-музыканта. М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2000. ноты (Б-ка учителя музыки).
25. Ахундова Е.А. Актуальные проблемы современного исполнительского искусства // Актуальные проблемы изучения гуманитарных наук.- Баку: Мютярчим, 2006.-305-308 с.
26. Бадалбейли Ф.Ш. Современное исполнительское искусство: реальность и перспективы // Актуальные проблемы фортепианного исполнительства и педагогики. Вып. 1 / Ред.-сост. Ф.Ш.Бадалбейли. - Баку: Адильоглы, 2006. С. 7-11.
27. Баренбойм. Л.А. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства. - Л.: Музыка, 1969.
28. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство. М.: Музыка, 1974.

29. Баринава М.Н. О развитии творческих способностей ученика / Сб.ст. под ред. В.Михелис. Л.: Музгиз, 1961.

30. Бирмак А. О художественной технике пианиста. М.: Музыка, 1973.

31. Векилова А.Ф. Методика преподавания и индивидуальность исполнителя // Актуальные проблемы фортепианного исполнительства и педагогики. Вып. 1 / Ред.-сост. Ф.Ш.Бадалбейли. - Бейли. - Баку: Адильоглы, 2006, 26-34 с.

32. Видные деятели фортепианной культуры Азербайджана /Сост. Т.А.Сеидов. Баку: Ишыг, 1988.

33. Выдающиеся пианисты-педагоги о фортепианной методике. - М.- Л.: Музыка, 1966.

34. Гаджибеков У. О музыкальном искусстве Азербайджана. - Баку: Азернешр, 1966.

35. Гофман И. Фортепианная игра. Ответы на вопросы о фортепианной игре / Редакция, вступительная статья и примечания Г.М.Когана. – М: Музгиз, 1961.

36. Друскин М.С. Клавирная музыка. - Л.: Музгиз, 1960.

37. К вопросу изучения и исполнения фортепианной музыки (фортепианные сонаты и сонатины азербайджанских композиторов). Методические разработки. - Часть 1 / Составитель-редактор Т.А.Сендов. - Баку: МВ и ССО АзССР, 1985.

38. К вопросу изучения и исполнения фортепианной музыки (фортепианные сонаты и сонатины азербайджанских композиторов). Методические разработки. Часть 2. / Составитель-редактор Т.А. Сеидов. - Баку: МВ и ССО АзССР, 1985.

39. Кенгерлинская Т.Ф. Музыкальная педагогика. Баку: РЦСС НАНА, 2004.
40. Коган Г.М. Вопросы пианизма. М.: Сов.композитор, 1968.
41. Коган Г.М. Феруччо Бузони. М.: Музыка, 1964.
42. Лонг М. Французская школа фортепиано // Выдающиеся пианисты-педагоги о фортепианном искусстве / Сост. Г.Я.Эдельман. М-Л: Музыка, 1966, с.208-235
43. Маилова А.Г. Становление и развитие музыкально-исполнительского творчества К.К.Сафар-Алиевой. Баку: Адильоглы, 2003.
44. Мамедова А.З. Музыкальные миниатюры Азербайджана. - Баку: Элм, 1990.
45. Масленкова Л.М. Б.И. Яворский о воспитании слуха / в сб.ст. "Критика и музыкознание", вып.2. Л.: Музыка, 1980, с.198-207
46. Метнер Н.К. Повседневная работа пианиста и композитора. М.: Гос.муз.изд, 1963.
47. Мильштейн Я.И. Вопросы теории и истории исполнительства. М.: Сов. Композитор, 1983.
48. Мустафаева Е.М. Вокальное интонирование на фортепиано. Методические рекомендации для педагогов-пианистов, студентов высших и средних учебных заведений и учащихся музыкальных школ. - Баку: Бакинская Музыкальная Академия, 2008.
49. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры: Записки педагога. 4-ое изд.- М.: Музыка.
50. Нейгауз Г.Г. Размышления, воспоминания, дневники. Избр.статьи. Письма к родителям. М.: Сов.композитор, 1983.

51. О музыкальном исполнительстве / Сборник статей. Под ред. Л.С. Гинзбурга и А.А.Соловцова. М.: 1954.

52. Очерки по методике обучения игре по фортепиано. Вып. 2 / Ред. А.А.Николаева. М.: Музыка, 1965.

53. Рауф Атакишиев. Статьи, воспоминания, материалы. /Составитель редактор Т.А. Сеидов. Баку: Дом сказки, 1999.

54. Сафарова Г.Н. Октай Абаскулиев. Творческий портрет педагога. Баку: Улдуз, 2005.

55. Сеидов Т.А. Азербайджанская советская фортепианная музыка (1930-1970). - Баку: Язычы, 1980.

56. Сеидов Т.А. Азербайджанская фортепианная культура XX века: педагогика, исполнительство и композиторское творчество. - Баку: Азернешр, 2006.

57. Сеидов Т.А. Детские пьесы для фортепиано Кара Караева. Баку: Азернешр, 1972.

58. Сеидов Т.А. "Музыкальные картинки" для фортепиано Джовдета Гаджиева. Методические рекомендации. Баку: МВ и ССО АзССР, 1981.

59. Сеидов Т.А. Пианистическая культура Азербайджана (1895-1985). Методическое руководство. Баку: Минобразования АзССР, 1989.

60. Сеидов Т.А. Поэт фортепиано. Творческий портрет Фархада Бадалбейли. Баку: Индиго, 2007.

61. Сеидов Т.А. Развитие жанров азербайджанской фортепианной музыки. Баку: Шур, 1992.

62. Финкельберг Н. Б.Л. Яворский об исполнительстве // Музыкальное исполнительство. Сб. ст. / Отв. ред. А.А.Николаев, сост. В.Ю.Григорьева, В.А.Натансон. Вып. 10. – М.: Музыка, 1979, с. 7-18.

63. Цыпин Г.М. Портреты советских пианистов. М.: Сов.композитор, 1990.

64. Цыпин Г.М. Обучение игре на фортепиано. Учеб.пособие. М.: Просвещение, 1984.

65. Эфендиева И.М. Музыка для детей в творчестве Севды Ибрагимовой. - Баку: Элм, 2003.

MUSİQİ TERMINLƏRİ ÜZRƏ İLLİK TƏLƏBAT

BİRİNCİ VƏ İKİNCİ SİNİF

Tələb olunan terminlər:

Adı	Tələffüzü	Tərcüməsi	
		Azərbaycan dilində	Rus dilində
Adagio	[adajio] [адажио]	Asta, təmkinlə	Медленно, сдержанно
Allegro	[alleqro] [аллегро]	Tez, cəld	Скоро, быстро
Moderato	[moderato] [модерато]	Mülayim	Умеренно
Andante	[andante] [анданте]	Sakit, aramla, tələsmədən	Спокойно, не спеша
Legato	[leqato] [легато]	Rabitəli, əlaqəli	Связно
Non legato	[non leqato] [нон легато]	Rabitəsiz	Не связно
Staccato	[stakkato] [стаккато]	Qırıq-qırıq	Отрывисто
Piano	[piano] [пиано]	Yavaş	Тихо
Pianissimo	[pianissimo] [пианиссимо]	Çox yavaş	Очень тихо
Forte	[forte] [форте]	Bərk, güclü	Громко
Fortissimo	[fortissimo] [фортиссимо]	Çox bərk, güclü	Очень громко
Mezzo	[metso] [меццо]	Orta	Наполовину

Mezzo piano	[metso piano] [меццо пиано]	Nisbətən sakit səslə	Не очень тихо
Mezzo forte	[metso forte] [меццо форте]	Nisbətən uca səslə	Не очень громко
Crescendo	[kreşendo] [крещендо]	Səsi tədricən gücləndirmək	Постепенное усиление звука
Diminuendo	[diminuendo] [диминуендо]	Səsi tədricən azaltmaq	Ослабляя силу звуча
Ritenuo	[ritenuo] [ритенуто]	Yavaşidaraq	Замедляя
Fine	[fine] [фине]	Son	Конец
Da capo	[da kapo] [да капо]	Əvvəldən	Сначала
Da capo al fine	[da kapo al fine] [да капо альфине]	Əvvəldən «son» sözünə qədər	С начала до слова «конец»
Coda	[coda] [кода]	Nəticə	Заключение

ÜÇÜNCÜ VƏ DÖRDÜNCÜ SİNİF

Tələb olunan terminlər:

Adı	Tələffüzü	Tərcüməsi	
		Azərbaycan dilində	Rus dilində
Allegro	[alleqro] [аллегро]	Tez	Скоро
Allegretto	[alleqretto] [аллегретто]	Alleqrodan yavaş	Медленнее чем “Аллегро”
Vivo	[vivo] [виво]	Cəld	Живо

Vivace	[vivaçə] [виваче]	Daha da cəld	Очень живо
Presto	[presto] [престо]	Tez- tez	Быстро
Prestissimo	[prestissimo] [престиссимо]	İti sürətlə	Очень быстро
Largo	[larqo] [лярго]	Xeyli geniş	Очень протяжно, широко
Lento	[lento] [ленто]	Aramla, asta	Медленно, протяжно
Andante	[andante] [анданте]	Addımla, tələsmədən	Шагом, не спеша
Andantino	[andantino] [андантино]	Andantedən bir qədər tez	Несколько скорее чем “Andante”
Espressivo	[espressivo] [эспрессиво]	İfadəli	Выразительно
Cantabile	[kantabile] [кантабиле]	Oxunaqlı	Певуче
Dolce	[dolçə] [дольче]	Zərif, incə	Нежно
Tranquillo	[trankuillo] [транкуилло]	Sakit	Спокойно
Sostenuto	[sostenuto] [состенуто]	Tələsmədən, səbrlə	Сдержанно
Tenuto	[tenuto] [тенуто]	Təmkinlə, dəqiq	Выдержанно точно по длительности
Poco a poco	[poko a poko] [поко а поко]	Az-az	Понемногу
A tempo	[a tempo] [а темпо]	Əvvəlki tempdə	В прежнем темпе
Molto	[molto] [мольто]	Daha da	Очень

Ritenuto	[ritenuto]		
Ritardanto	[ritenuto] [ritardando]	Yavaşlıdaraq	Замедляя
Rallentando	[ритардандо] [rallentando] [раллентандо]		
Stringendo	[stringendo] [стринджендо]	Sürəti artıraraq	Ускоряя
Accelerando	[aççelerando] [аччелерандо]	Tezleşdirərək	Ускоряя

BEŞİNCİ SINIF

Tələb olunan terminlər:

Adı	Tələffüzü	Tərcüməsi	
		Azərbaycan dilində	Rus dilində
Grave	[grave] [граве]	Ağır, əhəmiyyətli	Тяжеловесно, важно
Pesante	[pezante] [пезанте]	Ağır	Тяжело, грузно
Marcato	[markato] [маркато]	Qabarıq şəkildə	Подчеркивая, выделяя
Sforzando	[sfortsando] [сфорцандо]	Qəfil vurğu	Внезапный акцент
Smorzando	[smortsando] [сморцандо]	Sönük, donub qalaraq	Замирая, затихая
Morendo	[morendo] [морендо]	Sönük, donub qalaraq	Замирая, затихая
Calando	[kalaando] [калаандо]	Sürəti və səs qüvvəsini azaltmaq	Уменьшая скорость и силу звука

Simile	[simile] [симиле]	Əvvəlkinə müvafiq olaraq	Подобно, как раньше
Sempre	[sempre] [семпре]	Həmişə, daimi	Постоянно
Scherzando	[skertsando] [скерцандо]	Zarafatla, oynaq	Шутливо
Leggiero	[lecycero] [лэджьэро]	Yüngül	Легко
Subito	[subito] [субито]	Gözlənilmədən	Внезапно, сразу
Meno	[meno] [мено]	Az	Менее
Piu	[pyu] [пиу]	Çox	Более
Mosso	[mosso] [моссó]	Hərəkət	Движение
Meno mosso	[meno mosso] [мено моссó]	Az hərəkətli	Менее подвижно
Piu mosso	[pyu mosso] [пиу моссó]	Çox hərəkətli	Более подвижно
Senza	[sentsa] [сенца]	Pedalsız	Без педали
Tre corde	[tre korda] [тре корда]	Sağ pedal (üç sim)	Правая педаль (три струны)
Una corde	[una korda] [уна корда]	Sol pedal ilə (bir sim)	Левая педаль (одна струна)
Mano	[mano] [mano]	Əl	Рука
Mano destra	[mano destra] [mano дестра]	Sağ əl	Правая рука
Mano sinistra	[mano sinistra] [mano синистра]	Sol əl	Левая рука

Agitato	[acitato] [аджитато]	Təşvişlə, həyəcanla	Взволнованно
Risoluto	[rizolüto] [ризолүто]	Qətiyyətlə	Решительно
Animato	[animato] [анимато]	Canlı	Воодушевленно
Rubato	[rubato] [рубато]	Ritmik səhətdən sərbəst	Ритмически свободна
Ad libitum	[ad libitum] [ад либитум]	İstəyə uyğun olaraq	По желанию
Voce	[voçe] [воче]	Səs	Голос
Sottovoce	[sottovoçe] [соттовоче]	Yarımsəslə	Вполголоса
Semplice	[semplice] [сэмпличе]	Sadə	Просто
Maestoso	[maestozo] [маэстозо]	Möhtəşəm	Торжественное личаво
Secco	[sekko] [секко]	Quru, qısa, qırıq-qırıq	Сухо, резко, отрывисто
Con brio	[kon brio] [кон брио]	Canlı, şövqlə	С жаром
Con forza	[kon fortsa] [кон форца]	Qüvvətlə	С силой
Con anima	[kon anima] [кон анима]	Hisslə	С душой, с чувством
Con moto	[kon moto] [кон мото]	Hərəkətlə	С движением
Con fuoco	[kon fuoko] [кон фуоко]	Alovlı	С огнем
Energico	[enerciko] [энерджико]	Enerjili	Энергично

Appassionato	[appassionata] [аппассионата]	Ehtiraslı	Страстно
Brillante	[brillante] [бриллианте]	Parlaq	Блестяще
Allargando	[allargando] [алляргандо]	Genişləndirərək	Расширяя

ALTINCI SİNİF

Tələb olunan terminlər:

Adı	Tələffüzü	Tərcüməsi	
		Azərbaycan dilində	Rus dilində
Agitato	[acitato] [аджитато]	Təşvişlə, həyəcanla	Взволнованно
Risoluto	[rizolüto] [ризолюто]	Qətiyyətlə	Решительно
Animato	[animato] [анимато]	Canlı	Воодушевленно
Rubato	[rubato] [рубато]	Ritmik cəhətdən sərbəst	Ритмически свободна
Ad libitum	[ad libitum] [ад либитум]	İstəyə uyğun olaraq	По желанию
Voce	[voçe] [воче]	Səs	Голос
Sottovoce	[sottovoçe] [соттовоче]	Yarımsəslə	Вполголоса
Semplice	[sempliçe] [сэмпличе]	Sadə	Просто
Maestoso	[maestozo] [маэстозо]	Möhtəşəm	Торжественно, величаво

Secco	[sekko] [секко]	Quru, qısa, qırıq-qırıq	Сухо, резко, отрывисто
Con brio	[kon brio] [кон брио]	Canlı, şövqlə	С жаром
Con forza	[kon forsa] [кон форца]	Qüvvətlə	С силой
Con anima	[kon anima] [кон анима]	Hisslə	С душой, с чувством
Con moto	[kon moto] [кон мото]	Hərəkətlə	С движением
Con fuoco	[kon fuoko] [кон фуоко]	Alovlı	С огнем
Energico	[enerciko] [энерджико]	Enerjili	Энергично
Appassionato	[appassionata] [аппассионата]	Ehtiraslı	Страстно
Brillante	[brillante] [бриллианте]	Parlaq	Блестяще
Allargando	[allarqando] [алларгандо]	Genişləndirərək	Расширяя